

Kommunedirektørens strategidokument 2023-2026



**Bamble
kommune**

Forord

Bamble kommune har en todelt budsjettprosess som starter med kommunedirektørens strategidokument. I strategidokumentet beskrives samfunnsendringer og utviklingstrekk. Fokuset rettes mot kommunens strategiske satsningsområder, hvilke muligheter og utfordringer vi vil møte fremover, og hvordan vi planlegger å møte denne utviklingen. Dokumentet er ment å være et kunnskapsgrunnlag for det videre budsjettarbeidet, og er kommunedirektørens innspill til hva som bør prioriteres de neste 4 årene, for å følge opp vedtatte målsettinger i Kommuneplanens samfunnsdelen.

Bamble kommune leverer gode tjenester, noe som kommer til uttrykk blant annet gjennom høy plassering på Kommunebarometeret. I tillegg er vi inne i en positiv trend hvor det er god utvikling på flere områder. Dette gjelder blant annet nye arealer for næringsutvikling og boligbygging, samt utviklingsprosjekter med fokus på samarbeid og teknologi.

For å kunne fortsette den positive utviklingen og levere gode tjenester til innbyggere og næringsliv fremover, er vi avhengige av godt kvalifiserte og kompetente ansatte. Vi opplever imidlertid konkurranse om kvalifisert personell på stadige flere områder, samtidig som kravet til kompetanse i tjenestene øker. Dette er en utfordring som må tas på alvor.

Kommunens rammebetingelser blir stadig mer krevende samtidig som innbyggernes behov blir mer sammensatte. Dette stiller krav til hvordan vi organiserer tjenestene og måten vi arbeider på. For å møte denne utviklingen må vi i enda større grad enn i dag arbeide på tvers av tjenester og fagområder. Videre må det legges til rette for økt samarbeid på tvers av kommunegrenser og med innbyggere, frivillighet og næringsliv for at samfunnsoppdraget skal kunne løses på en god måte også fremover.

Bamble kommunes viktigste oppdrag er å levere gode tjenester til kommunens innbyggere og næringsliv – både i dag og i fremtiden. Gjennom flere år har befolkningsprognosene vist en nedgang i antall barn og unge, samtidig som antallet innbyggere i de øvre aldersgruppene øker. Denne forskyvningen i kommunens alderssammensetning innebærer at tjenestebehovet endres. For å sikre at tjenestene vi leverer er tilpasset de reelle behovene i befolkningen, må vi omdisponere ressursene våre i tråd med disse endringene. Evne og vilje til omstilling og nytenkning blir viktig for å opprettholde gode tjenester, og sikre en bærekraftig utvikling av tjenestetilbudet i årene fremover.

Kommunens budsjetter påvirkes av en rekke forhold. Statlige føringer og rammebetingelser, demografiske endringer, samt større investeringer og økt gjeldsbyrde utfordrer kommunens evne til å få fremtidige budsjetter i balanse. Utfordringene i kjølvannet av koronapandemien har blitt forsterket gjennom krigen i Ukraina, og det råder økonomisk usikkerhet både nasjonalt og globalt. Usikkerheten påvirker oss gjennom blant annet stigende renter, økt inflasjon, og særlig høyere energi- og råvarepriser. Det må tas høyde for disse forholdene i våre fremtidige budsjetter.

Til tross for større usikkerhet har Bamble kommune fortsatt god økonomi og styringsevne, men skyene i horisonten er mørkere enn det vi har vært vant til de siste årene. Gjennom flere år er det arbeidet godt med omstillings- og utviklingsarbeid i alle kommunens tjenesteområder. Det er imidlertid krevende å realisere tilstrekkelige økonomiske gevinster. For å få fremtidige budsjetter i balanse må arbeidet med omstilling og utvikling intensiveres. Nye tiltak må vurderes i et langsiktig perspektiv, og tiltakene må vurderes opp mot andre tjenestetilbud. Fremover må vi ha økt fokus på kostnadseffektivitet og riktig nivå på tjenestene. Dette vil prege kommunedirektørens budsjettforslag for perioden 2023-2026.

Jeg håper strategidokumentet gir god oversikt over både muligheter og utfordringer, og at dokumentet er et godt grunnlag for de prioriteringer som må gjøres i årene som kommer.

Lykke til med det videre budsjettarbeidet!

INNHold

FORORD	2
KOMMUNEPROPOSISJONEN	4
UTFORDRINGER OG UTVIKLINGSTREKK	5
BEFOLKNINGSUTVIKLING OG DEMOGRAFISKE FORUTSETNINGER.....	6
INVESTERINGER I ØKONOMIPLANEN.....	8
ØKONOMISK UTVIKLING I PLANPERIODEN	10
INTERNE RAMMEBETINGELSER	16
BÆREKRAFTIG KOMMUNE	17
SATSINGSOMRÅDER I KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL	18
KOMMUNENS TJENESTEOMRÅDER	20
SAMFUNN.....	20
OPPVEKST	25
VELFERD	31
STØTTE OG UTVIKLING	37

Kommuneproposisjonen

Revidert nasjonalbudsjett 2022 (RNB) og Kommuneproposisjonen 2023 ble lagt frem 12. mai og vedtatt i Stortinget 17.juni. I kommuneproposisjonen 2023 varsler regjeringen en realvekst i kommunesektorens frie inntekter i 2023 på mellom kr 1,8 og 2,3 milliarder. Inntektsveksten for det kommende året anslås fra nivået på kommunesektorens inntekter slik det anslås i revidert nasjonalbudsjett, korrigert for oppgaveendringer og midlertidige tiltak, blant annet knyttet til koronapandemien.

I tillegg har regjeringen besluttet at den midlertidige merinntekten fra økt utbytteskatt på kr 14 milliarder trekkes fra. Nedtrekket i rammetilskuddet på kr 11,5 milliarder anses også som et midlertidig forhold som det, i tråd med normal praksis, vil bli korrigert for i grunnlaget for inntektsveksten neste år.

Regjeringen legger opp til at kommunene får 2/3 av den samlede veksten i frie inntekter, mens fylkeskommunene får 1/3 av veksten.

Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) har foretatt beregninger som viser at kommunesektoren kan få merutgifter i 2023 på om lag kr 1,9 milliarder knyttet til den demografiske utviklingen. Av dette er om lag kr 1,4 milliarder knyttet til tjenester som finansieres av de frie inntektene, fordelt på knapt kr 0,9 milliarder på

kommunene og knapt kr 0,6 milliarder på fylkeskommunene.

Kommunal- og distriktsdepartementet anslår en nullvekst i kommunesektorens samlede pensjonskostnader utover anslått lønnsvekst i 2023. Det er knyttet stor usikkerhet til dette anslaget.

Med en realvekst i kommunesektorens frie inntekter i intervallet kr 1,8 til 2,3 milliarder, legger regjeringen opp til å gi sektoren rom for å styrke tjenestetilbudet til innbyggerne utover at økningen i sektorens demografikostnader og pensjonskostnader blir dekket.

På vanlig måte fastsettes de kommunale og fylkeskommunale skattørene for 2023 ved behandlingen av statsbudsjettet for 2023. Det legges opp til at skattøren fastsettes på grunnlag av målsettingen om at skatteinntektene skal utgjøre om lag 40 prosent av kommunesektorens samlede inntekter.

KS har i sine analyser pekt på stor usikkerhet om kostnadsveksten for kommunene i 2022, og at denne er anslått alt for lavt i RNB. Lønns- og prisveksten i kommunesektoren står overfor ligger an til å bli langt høyere i 2022 enn de 3,7 prosentene i RNB. 5,3 prosent fremstår som et bedre, men usikkert anslag. Veksten i 2023 kan bli om lag det halve, men er enda mer usikker.

Utfordringer og utviklingstrekk

Omstilling

“De fleste møter forandringer, de færreste klarer å forutse dem, og de som lykkes best er de som skaper endringer”

Bamble kommune står i dag overfor store utfordringer grunnet store demografiske endringer med en betydelig vekst i antall eldre. Konkurransen om menneskelige ressurser som arbeidskraft vil øke etterhvert som eldrebølgen gjør sitt inntog og dette vil merkes spesielt innen helse- og omsorgssektoren. Framtidig sysselsetting av helsepersonell, vil påvirke sysselsettingen i alle andre bransjer, og samarbeid med frivilligheten og intensivering av frivillige tjenester blir derfor et viktig supplement til offentlige tjenester. Videre vil teknologisk utvikling, medisinsk utvikling, arbeidsdeltagelse, befolkningens helsetilstand og inntektsutvikling hver for seg og sammen endre helsesektoren og Bamble kommune.

Rammebetingelsene er i kontinuerlig endring og påvirkes blant annet av demografi, statlige krav/føringer/reformer, kommunestyrevedtak og endrede krav og forventninger fra innbyggere, næringsliv og andre samarbeidsparter. Måten vi jobber på og hva som er våre fokusområder og kjerneoppgaver i dag er endret i morgen, og dette skjer i stadig raskere tempo. Tjenestetilbudene må dimensjoneres og tilpasses endringene. Vi må tenke langsiktig gjennom helsefremmende- og forebyggende arbeid i alle sektorer og langsiktige investeringer for riktig dimensjonering av fremtidige tjenester, samtidig som organisasjonen må være rigget for raske endringer på kort sikt.

Det å ha kompetente ledere og medarbeidere som samarbeider, involverer og viser fleksibilitet og endringsvilje gjennom handling vil være avgjørende for hvordan Bamble kommune vil klare seg i tiden fremover. Endrede og raskere skifte i rammebetingelser krever nye forretningsmodeller, digitalisering på alle områder og en lederrolle som er i konstant endring. Bamble kommune har fått flere og mer

komplekse oppgaver, og å lede i dette nye landskapet er utfordrende og vil kreve andre måter å lede og tenke på enn tidligere. Ledernes handlemåter og strategier og hvordan de samspiller med medarbeidere og hverandre, på tvers internt i organisasjonen, og eksternt med andre samarbeidsparter, vil være avgjørende for å lykkes. Den overordnede ledelsen må ta et felles ansvar for utfordringer, utvikling og beslutninger og jobbe som ett lag til det beste for Bamble kommune.

Stadig trangere økonomiske rammer og mindre handlingsrom grunnet nye krav og føringer utfordrer oss til å tenke nytt. Omstillingsprosjektet 2019-21 er avsluttet, og innsparing, omstilling og kontinuerlig forbedring skal nå være en integrert del av daglig drift og rapportering. For å få til økt effektivisering, involvering og samarbeid, må vi fortløpende og i større grad tenke utenfra og inn med brukerne i sentrum, samtidig som det fordrer nye arbeidsmetoder og samarbeidsformer. Økt digitalisering og omlegging av store arbeidsprosesser vil i tillegg gjøre det vanskelig å se alle konsekvenser og ressurser som kreves fremover. Dette vil føre til behov for hyppigere evalueringer og smidige endringer av kortsiktig kurs og planer, samtidig som vi må ha en langsiktig stødig og felles kurs. I kommuneplanens samfunnsdel planlegger vi på lang sikt. Det betyr at planen strekker seg helt frem til 2040. Ved å løfte blikket kan vi legge til rette for at vi kan ha det godt i dag, uten at det skal gå på bekostning av de som kommer etter oss.

For å klare å løse utfordringene fremover er vi avhengig av et arbeidsmiljø og en kultur for mangfold, åpenhet og deling der medarbeidere og ledere tørr å feile og utforske løsninger, og hvor samskaping og involvering er sentralt. Vi må spille på lag, og samarbeide med folkevalgte, kommuneadministrasjon, innbyggere, næringsliv, lag og foreninger for å få til den samfunnsutviklingen vi ønsker oss. Vi må tenke nytt om hvordan vi kan utvikle velferdssamfunnet, og om hva som skal være kommunens rolle i samfunnsutviklingen. Vi må bort fra oppfatningen om at kommunen kun

skal være en service- og tjenesteyter, og heller se på kommunen som en katalysator for fremtidig utvikling i samspill med andre. Kommunen skal fortsatt være myndighetsutøver og yte faglige gode tjenester. Men kommunen må driftes på en måte som gjør at innbyggere og organisasjoner kan bidra, både med å definere behov og ved å utvikle og gjennomføre handlinger for å møte utfordringene. Vi må være en samskapingskommune der kommunen og innbygger/samarbeidsparter bestemmer og tar ansvar sammen.

Kulturbygging i ny organisasjon

Verden er mer kompleks enn tidligere og organisasjonen må derfor kontinuerlig arbeide for en effektiv og hensiktsmessig organisering som fremmer samhandling, fleksibilitet og et helhetlig innbyggerfokus. 1.januar 2021 ble det derfor gjennomført en administrativ omorganisering innen kommunalområdene for å få til økt effektivisering og samhandling samt mer sammenhengende tjenester på tvers i organisasjonen. En tilsvarende omorganisering av stab- og støttefunksjon ble gjennomført våren 2022. Prosjekt 18 avsluttes i løpet av 2022 og går over i normal drift der tjenestene

vil videreutvikles og evalueres fortløpende i forhold til fremtidige behov.

Grunnet pandemien som har vart i over to år har det vært og er det krevende å skulle bygge en ny organisering og en ny kultur. På den annen side har pandemien vist oss at ansatte har tatt ansvar, vært selvledende, vist endringsvilje og evne til å ta i bruk ny teknologi, nye arbeidsmetoder og samarbeidsformer. Mange har vært villige til å strekke seg langt og vist stor vilje til fleksibilitet. Disse erfaringene må bygges videre på når vi skal bygge en organisasjonskultur som fremmer omstilling, utvikling og kontinuerlig forbedring.

I ny organisasjon må vi skape en felles kultur for kontinuerlig forbedring der vi jobber som ett lag og skaper en felles forståelse og kommunikasjon rundt hva som er kommunens målsetninger på kort og lang sikt, slik at vi trekker i samme retning. Vi må skape et større bilde av hva organisasjonen sikter mot, noe som gir mening for den enkelte, slik at alle ser sin rolle i et større bilde. Med utgangspunkt i kommunens verdigrunnlag og etiske retningslinjer må vi sikre felles normer og holdninger for hvordan vi omgås, samhandler, hvordan vi involverer hverandre og hvordan vi fordeler ansvar på tvers av organisasjonen.

Befolkningsutvikling og demografiske forutsetninger

Det tekniske beregningsutvalget for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) gjennomfører jevnlig beregninger av merkostnadene for kommunene av demografiske endringer. De anslåtte merutgiftene er et uttrykk for hva det vil koste kommunesektoren å opprettholde tjenestetilbudet på dagens nivå. Beregningene tar utgangspunkt i dagens utgiftsnivå og hvordan disse utgiftene fordeler seg på ulike

aldersgrupper. Grafen viser utvikling i demografikostnader de neste 10 årene.

Bamble kommunen er nå inne i starten på en eldrebølge og antall eldre vil øke kraftig i årene som kommer, mens antall barn og unge er forventet å bli færre. Dette medfører endret etterspørsel og behov for tjenester. Selv om prognosen viser en reduksjon i kostnader knyttet til barn og unge (0-19 år) på til sammen 40,5 mill. kroner, vil kommunen få økte utgifter

knyttet til eldre (over 67 år) på 142 mill. kroner i samme periode. Til sammen vil endringer i befolkningssammensetningen i Bamble kommune føre til en økning i demografiutgifter på 156,1 mill. kroner i årene 2022-2032. For årene 2023 til 2026 er samlet økning i demografiutgiftene på 13,5 mill. kroner.

Budsjettmidlene i kommunens budsjetter må derfor i årene fremover overføres fra tjenester til barn og unge og over til tjenester ovenfor eldre.

Demografi

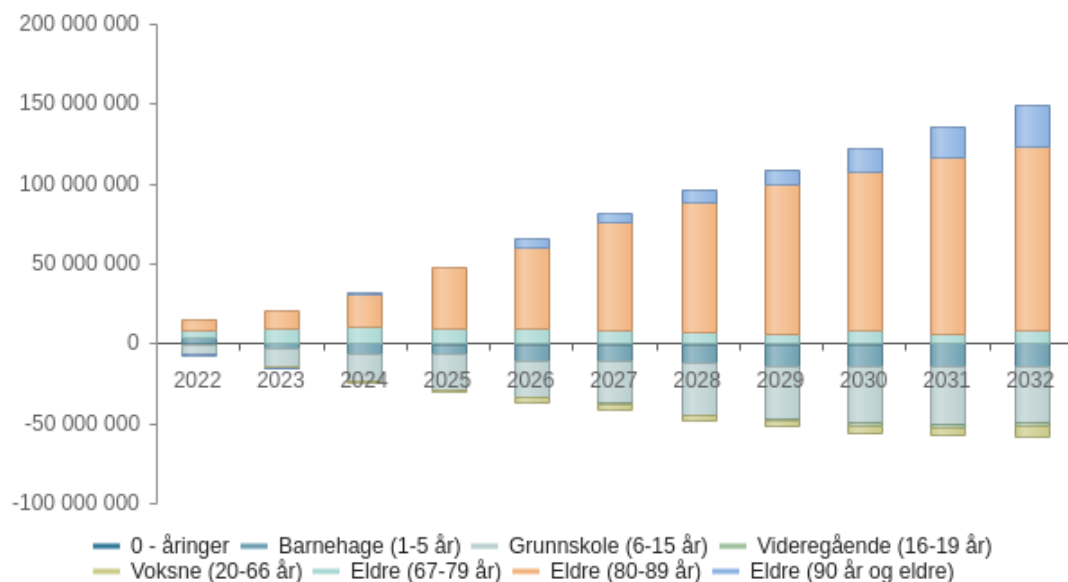
Befolkningsprognose

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
0 - åringer	108	117	115	113	111	111	111	113	113	115	115
Barnehage (1-5 år)	677	648	640	639	619	615	612	604	601	602	605
Grunnskole (6-15 år)	1 603	1 565	1 532	1 502	1 497	1 482	1 446	1 442	1 430	1 421	1 426
Videregående (16-19 år)	654	688	697	699	695	657	654	635	629	617	582
Voksne (20-66 år)	8 203	8 169	8 155	8 119	8 075	8 062	8 041	8 025	7 977	7 958	7 915
Eldre (67-79 år)	2 151	2 216	2 233	2 215	2 214	2 200	2 189	2 175	2 198	2 174	2 206
Eldre (80-89 år)	562	588	630	717	779	859	925	981	1 012	1 063	1 090
Eldre (90 år og eldre)	98	98	103	100	112	114	119	122	137	148	161
Total	14 056	14 089	14 105	14 104	14 102	14 100	14 097	14 097	14 097	14 098	14 100

Prognose type : Middels nasjonal vekst

Prognose periode : 10

Demografiutgifter



Investeringer i økonomiplanen

Investeringsbehov og planer for kommunen

I strategidokumentet redegjøres det for behov, prioriteringer og rammebetingelser for prioriteringer av kommunens investeringer i kommende fireårsperiode. I økonomiplanen i oktober blir investeringene gjennomgått og etterberegnet.

Finansieringen av investeringene gjøres i hovedsak ved låneopptak. Det er imidlertid også budsjettet inn salg av eiendommer, blant annet Langesund ungdomsskole, Grasmyrhallen, boliger, boligtomter, og andre eiendommer. I tillegg forutsettes det tilskudd fra tippemidler til idrettshall og svømmehall på Grasmyr.

Investeringer

Bamble kommune har behov for investeringer i bygg og anlegg for å imøtekomme eksterne pålegg, nødvendig utvikling av tjenestene og rasjonell drift. Investeringer må vurderes i et langsiktig perspektiv i forhold til livsløpskostnader og behov for utvikling av tjenestene. Investeringene må ses i sammenheng med kommunens økonomiske rammer for øvrig, og de vil belaste fremtidige driftsbudsjetter med renter, avdrag og kostnader til bygningsmessig drift.

Større investeringsprosjekter skal i henhold til kommunens økonomireglement utredes og fremmes til folkevalgt behandling i flere omganger med forstudie, forprosjekt og hovedprosjekt før gjennomføring. En slik trinnvis behandling av større prosjekter sikrer at nybygg imøtekommer de behovene kommunen har fremover.

Ønskene om nyinvesteringer er høyere enn det kommunen har økonomisk evne til å gjennomføre. Følgende rekkefølge legges til grunn for prioritering av investeringer:

1. Selvfinansierte tiltak der kostnadene i sin helhet finansieres ved inntekter.
2. Effektiviseringstiltak som bidrar til reduserte kostnader eller økte inntekter.
3. Utviklingstiltak som bidrar til å løse kommunens oppgaver på en bedre og mer effektiv måte.

Finansiering av investering

Bamble kommune har liten evne til å frigjøre midler til egenfinansiering av investeringer. Nyinvesteringer finansieres derfor i all hovedsak ved låneopptak. Høyere lånegjeld medfører at kommunen får høyere utgifter til renter og avdrag, og behov for nye kutt i driftsrammene til enhetene. For å dempe denne effekten er det viktig at lånegjelda ikke øker mer enn det kommunen klarer å bære fremover.

Følgende legges til grunn for finansiering av investeringer:

- Bygg og eiendommer som kommunen ikke bruker selv selges.
- Ekstraordinære driftsinntekter, f.eks utbytte Skagerak og avkastning på finanskapitalen, brukes fortrinnsvis til nedbetaling av gjeld.

Investeringer 2023-2026

Prioritering av investeringsprosjekter ses i sammenheng med de utfordringene enheten har i forhold til endret tjenestebehov og behov for kostnadseffektive tjenester. Realiseringen av prosjekter skal gjøres iht. ordinære investeringsrutiner med behandling i kommunestyret av forstudie og forprosjekt før gjennomføring.

Utover i perioden er de største bevilgningene forutsatt til gjennomføring av Helse og omsorgsplan. I tillegg til erstatning av boligene ved Bamble aldershjem, er det behov for å

utvide sykehjemskapasiteten som følge av en forventet økning i antall eldre med pleiebehov.

Ny plan for vann- og avløpstjenesten kommer til behandling høsten 2022. Denne vil omhandle et betydelig økt investeringsbehov de kommende årene. Disse investeringene skal finansieres ved økte avgifter til abonnentene i og vil bli tatt med i budsjett og økonomiplan når planen er ferdigbehandlet.

For øring er investeringsrammene for oppgradering av kommunale veger, miljø, IKT og bygg videreført i perioden.

Økonomisk utvikling i planperioden

Bamble kommune har ikke opplevd større økonomisk usikkerhet side finanskrisa i 2008. og dette preger kommunedirektørs strategidokument. Vi opplever økt rentenivå og

økte priser på varer og tjenester, samtidig viset driftsrapporten for 1.terial 2022 at realisering av vedtatte innsparingstiltak svært utfordrende.

Beløp i 1000

	Budsjett 2022	Økonomiplan			
		2023	2024	2025	2026
Sum inntekter	-1 251 217	-1 271 532	-1 277 657	-1 282 552	-1 287 552
Sum utgifter	1 274 918	1 298 399	1 318 764	1 350 261	1 356 513
Brutto resultat	23 701	26 867	41 106	67 709	68 961
Netto finansutgifter og inntekter	54 664	50 464	77 628	77 178	77 178
Motpost avskrivninger	-91 135	-96 055	-95 093	-94 220	-94 220
Netto resultat	-12 770	-18 724	23 641	50 667	51 919
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	12 770	18 724	-23 641	-50 667	-51 919
Årsresultat	0	0	0	0	0
Netto resultat i prosent av sum inntekter	1,0 %	1,5 %	-1,9 %	-4,0 %	-4,0 %

Tabellen viser hovedtallene i oppdatert budsjettgrunnlag for perioden. I forhold til gjeldende handlingsprogram er hovedendingene som følger:

- Budsjettet er i 2022-pris. Det er ikke lagt inn lønnsvekst eller prisvekst for å oppjustere driftsrammene til forventet 2023-pris. Det er stor uforutsigbarhet i prognosene for kostnadsvekst i 2022 og 2023 og oppdaterte anslag vil komme i regjeringens fremlegg til statsbudsjett for 2023. Kommunedirektøren il oppdatere budsjettet til 2023-pris i sitt forslag til økonomiplan i oktober. Det er imidlertid lagt inn en liten økning i energikostnadene på Samfunn fom. 2023. Det må påregnes at den høye kostnadseksten i 2022 på varer og tjeneste kan få andre særskilte utslag og skape utfordringer i enhetenes budsjetter i 2022 og 2023 som må hensynstas.
- Skatt og rammetilskudd er beregnet iht. forutsetningene i kommuneproposisjonen og prognosemodell fra KS. Det er lagt inn økt tilskudd som finansiering av økte demografikostnader og det er lagt inn udisponert realvekst f.o.m. 2023.
- Rentenivået er økende i perioden, dette er det tatt hensyn til i beregningen av renteutgiftene og for renteinntektene. Rentene er beregnet utfra dagens låneavtaler, refinansiering av disse og budsjetterte nye låneopptak. Rentenivå og netto renteutgifter økes i henhold til kommunalbankens forslag til budsjettrente for perioden. Norges bank publiserer i september en mer omfattende prognose for økonomisk utvikling og rentenivå for årene fremover. Kommunens renteutgifter vil bli etterberegnet til kommunedirektørens budsjettfremlegg i oktober.
- Det er budsjettert minimumsavdrag i perioden. Det er forutsatt nye lån til finansiering av investeringene i kommende periode.
- Det er lagt inn et utbytte fra Skagerak energi i samsvar med prognosen som er gitt fra selskapet, 42,4 mill. kroner i 2023 og 16,3 mill. kroner fom. 2024.
- Eiendomsskatten er videreført med samme budsjettmessige forutsetninger som i 2022-2025. Det er lagt inn en årlig vekst på nivå med prisjustering, inntektene er økt utover i perioden.

- Det er lagt inn en budsjettmessig buffer for å dekke uforutsett utgiftsvekst i tjenestene utover i perioden.
- Det er ikke lagt inn generelle innsparingskrav eller reduserte driftsrammer for enhetene.
- Det er lagt inn reduksjon i budsjettet for skole og barnehage som følge av forventet nedgang i antall barn.
- Det er lagt inn driftskonsekvenser av påregnede fremtidige investeringer i velferd som følge av flere eldre.

viser store urealiserte innsparinger på enhetene i 2022, totalt 44,2 mill kroner fordelt som følger:

Samfunn	-13,4
Oppvekst	-5,4
Velferd	-17,4
Sentrale poster, ufordelt	-8

For øvrig er alle vedtatte tiltak fra vedtatt handlingsprogram 2022-2025 videreført. Budsjettet vil bli detaljberegnet etter fremleggelsen av statsbudsjettet i oktober.

Vurdering av den driftsbudsjettet og enhetenes rammer 2023-2026

Bamble kommune er i en usikker og krevende økonomisk situasjon fremover. Det er igangsatt store investeringer som medfører gjeldsøkning, økte utgifter til renter og avdrag, og økte driftskostnader til bygg og nye tjenester. I tillegg er det et press på tjenestene og kostnadsøkninger som følge av endrede statlige krav, brukerrettigheter og økte forventninger fra befolkningen. Folkevalgte vedtak, lokale og sentrale krav om nye tjenester, endringer i regelverk mv. medfører behov for justeringer av driftsrammene til enhetene. Kommunen kan ikke forutsette at dette finansieres av økte inntekter. Enhetene opplever at økte kostnader ett sted gir reduserte tjenester andre steder. Denne omprioriteringen mellom tjenester er det viktig at også folkevalgte involveres i og har et forhold til.

Kostnadsveksten i 2022 er høy og prognosene har blitt oppjustert flere ganger i år.

Konsekvensene for kommunens driftsbudsjett er foreløpig ukjent, men det må antas at dette er en usikkerhet som kan vedvare over en lengre periode og som budsjettet må ta høyde for.

Bamble kommune har i flere år hatt et gjennomgående omstillings- og effektiviseringsarbeid for å få fremtidige budsjetter i balanse. Driftsrapporten for 1.terial

Det er for perioden 2023-2026 ikke lagt inn krav om effektivisering i enhetenes rammer slik som tidligere forutsatt. Kommunedirektøren vil i sitt forslag til økonomiplan i oktober komme med forslag til saldering og enhetene må regne med å få reduserte budsjettammer og krav om å tilpasse tjenestene i henhold til dette. Det er ikke mulig å redusere kostnadsnivået i enhetene uten at dette går ut over tjenestetilbudet til kommunens innbyggere. I tillegg til effektivisering av dagens drift må konkrete forslag til kutt i tjenestenivå, kvalitet og tilbud gjennomføres for å realisere innsparingskravene.

Økonomisk prognose 2023-2026

Samlet sett er det utfordrende å utarbeide gode prognoser for budsjettene for Bamble kommune for de kommende år. Kjente økonomiske forutsetninger er lagt til grunn, og hovedtallene i vedtatt Handlingsprogram for 2022-2025 og driftsrapporten for 1.terial 2022 er gjennomgått og etterberegnet så langt det lar deg gjøre før regjeringen legger frem forslag til statsbudsjett i oktober.

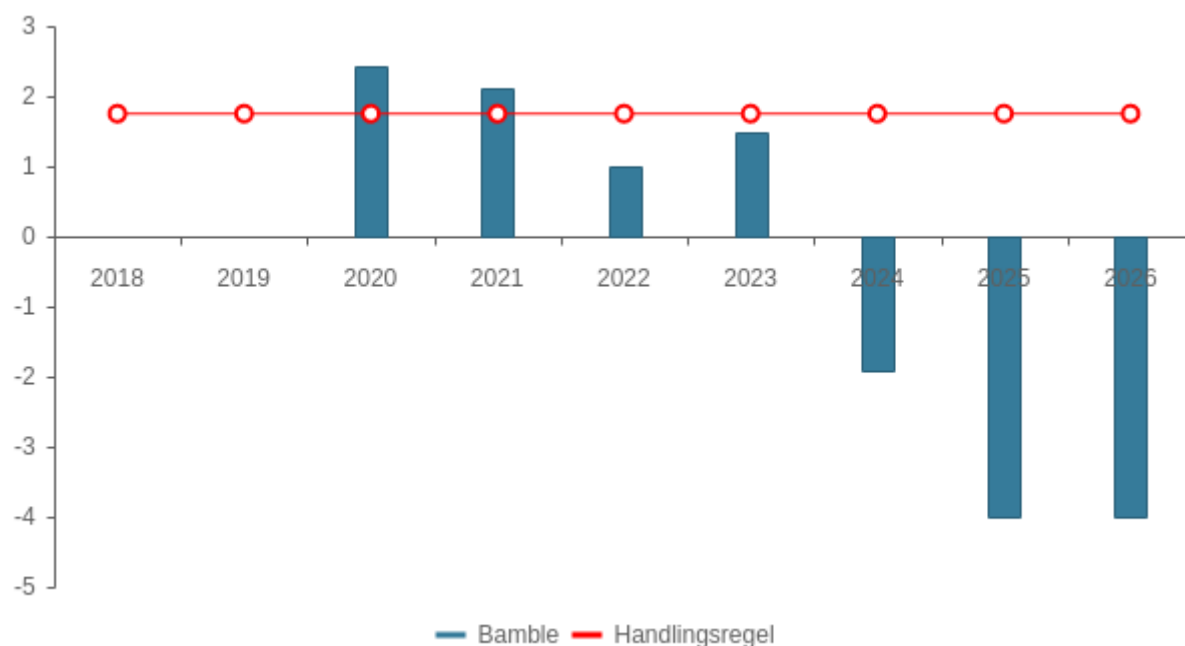
Kommuneloven krever at kommunen skal forvalte sin økonomi slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid.

Kommunestyret skal selv vedta finansielle måltall for kommunens økonomi. Nedenfor søkes derfor disse brukt for å redegjøre for den økonomiske utviklingen i perioden.

Som det kommer frem av tallene nedenfor holder vi oss ikke innenfor handlingsregelen for noen av måltallene ut perioden. Dette betyr at dersom vi ikke foretar nye, reelle kutt i perioden, eller at resultatene blir bedre enn

anslått vil Bamble kommune sin økonomiske handleevne være svekket i tiden fremover. Det vil på sikt blant annet få konsekvenser for kvaliteten på tjenestene vi leverer, muligheten til utvikling, og for nye investeringer.

Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter



Tabell	KOSTRA 2018	KOSTRA 2019	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	Budsjett 2022	Økplan 2023	Økplan 2024	Økplan 2025	Økplan 2026
Bamble	0,00 %	0,00 %	2,44 %	2,11 %	1,00 %	1,50 %	-1,90 %	-4,00 %	-4,00 %
Handlingsregel	1,75 %	1,75 %	1,75 %	1,75 %	1,75 %	1,75 %	1,75 %	1,75 %	1,75 %

Handlingsregel: Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter skal for perioden gjennomsnittlig minst være på nasjonalt mål for netto er fra TBU satt til 1,75%.

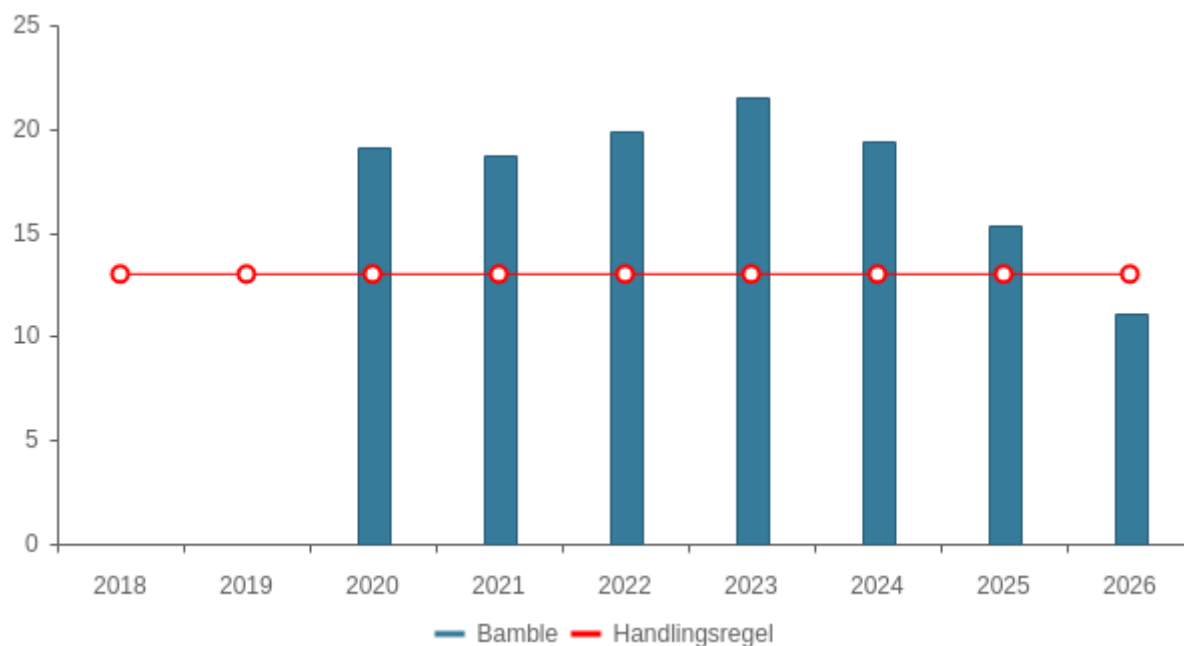
Netto driftsresultat er kommunens overskudd før avsetninger og er kommunebudsjettets sentrale resultatbegrep. Netto driftsresultat over tid skal være positivt hvis kommunen skal ha en bærekraftig økonomisk utvikling.

Bamble kommune har de siste regnskapsårene hatt gode resultater og har et positivt netto driftsresultat som er avsatt til fond for bruk senere år. For siste år var dette 2,1%. Til sammenligning var dette 4,1% for KOSTRA-

gruppe 7. I budsjett for 2022 er det et netto driftsresultat på 1,0%, eller 12,7 millioner kroner. I årene 2023-2026 er netto driftsresultat negativt. Samlet negativt netto driftsresultat er på 108 millioner kroner i perioden.

I perioden når ikke Bamble kommune målet i handlingsregelen på gjennomsnittlig netto driftsresultat på 1,75% for perioden.

Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter



Tabell	KOSTRA 2018	KOSTRA 2019	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	Budsjett 2022	Økplan 2023	Økplan 2024	Økplan 2025	Økplan 2026
Bamble	0,00 %	0,00 %	19,08 %	18,69 %	19,90 %	21,50 %	19,40 %	15,30 %	11,10 %
Handlingsregel	13,00 %	13,00 %	13,00 %	13,00 %	13,00 %	13,00 %	13,00 %	13,00 %	13,00 %

Handlingsregel: Kommunens samlede disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter skal minst være på gjennomsnittet for KOSTRA gruppe 7 i sist avlagt regnskap, 12,6%.

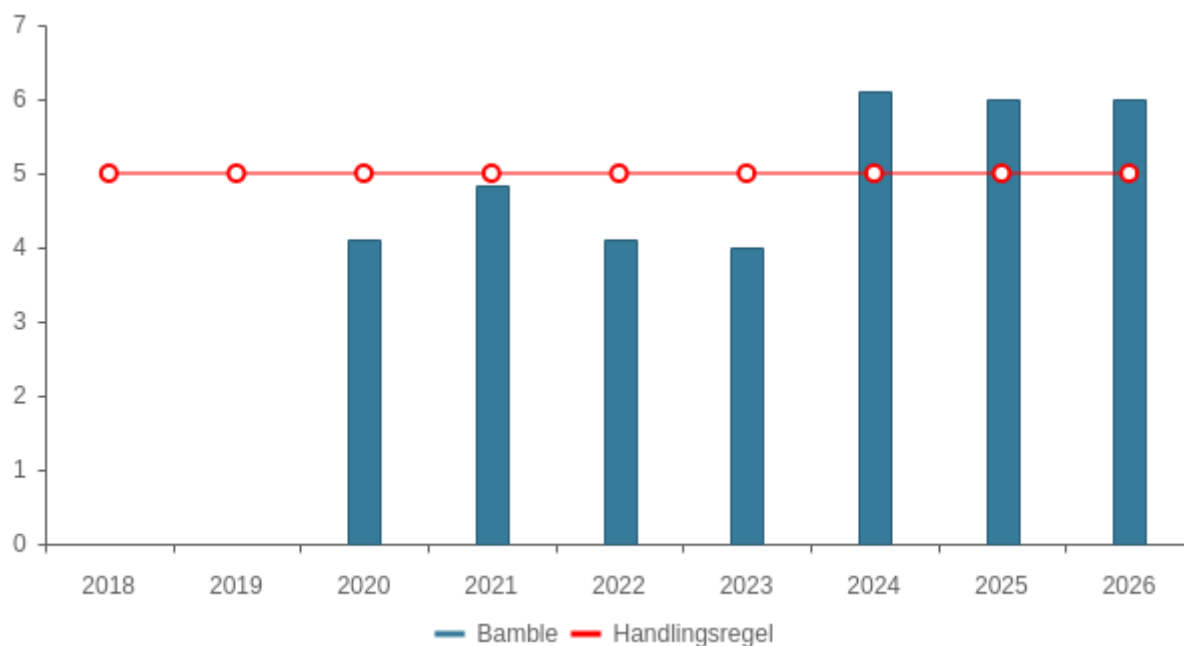
Kommunens disposisjonsfond er avsatt fra ubundne driftsmidler over tid. Disposisjonsfondene omfatter midler avsatt fra driftsoverskudd av kommunestyret selv til Driftsfondet, men også midler til gjennomføring av vedtatt tiltak, øremerkede buffer og virksomhetenes oppsparte midler. Disposisjonsfond brukes til å finansiere både investeringer og driftsutgifter, og er kommunens driftsbuffer som brukes til å dekke utgifts- eller inntektsutfordringer i løpet av året.

Ved inngangen til 2022 utgjorde kommunens samlede disposisjonsfond 18,7% av brutto driftsinntekter. Revidert budsjett viser av disposisjonsfondene vil være på 19,9% ved

utgangen av 2022. Når kommunen har bra med fond kompenserer dette til en viss grad for lavere netto driftsresultat i perioden. Negativt netto driftsresultat i perioden på 108 mill. kroner medfører en betydelig reduksjon av kommunens disposisjonsfond, det vil si midler til allerede vedtatte tiltak må trekkes tilbake og brukes til salderingen.

Driftsfondene reduseres til 11,1% i 2026, dette er under målsetningen i handlingsregelen.

Netto finans og avdrag i % av brutto driftsinntekter



Tabell	KOSTRA 2018	KOSTRA 2019	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	Budsjett 2022	Økplan 2023	Økplan 2024	Økplan 2025	Økplan 2026
Bamble	0,00 %	0,00 %	4,10 %	4,84 %	4,10 %	4,00 %	6,10 %	6,00 %	6,00 %
Handlingsregel	5,00 %	5,00 %	5,00 %	5,00 %	5,00 %	5,00 %	5,00 %	5,00 %	5,00 %

Handlingsregel: Netto finans og avdrag i % av brutto driftsinntekter skal normalt ikke overstige gjennomsnitt i KOSTRA gruppe 7 i siste regnskapsår, 4,5%.

Resultatbegrepet viser hvor stor andel av driftsinntektene som netto er bundet opp til tilbakebetaling av lån og plasseringer. I netto finans omfattes renteutgifter/-inntekter på lån, renteinntekter av bankinnskudd, tap/gevinst på finansplasseringer og utbytter/eieruttak. Netto finans og avdrag er avhengig av valgt finansieringsstrategi, størrelsen på kommunens gjeld og størrelsen på innskudd, plasserte midler og utbytter av eierskap. Det er for tiden et lavt rentenivå, men det er forutsatt en økning i rentenivået på refinansieringer og opptak av nye lån utover i perioden.

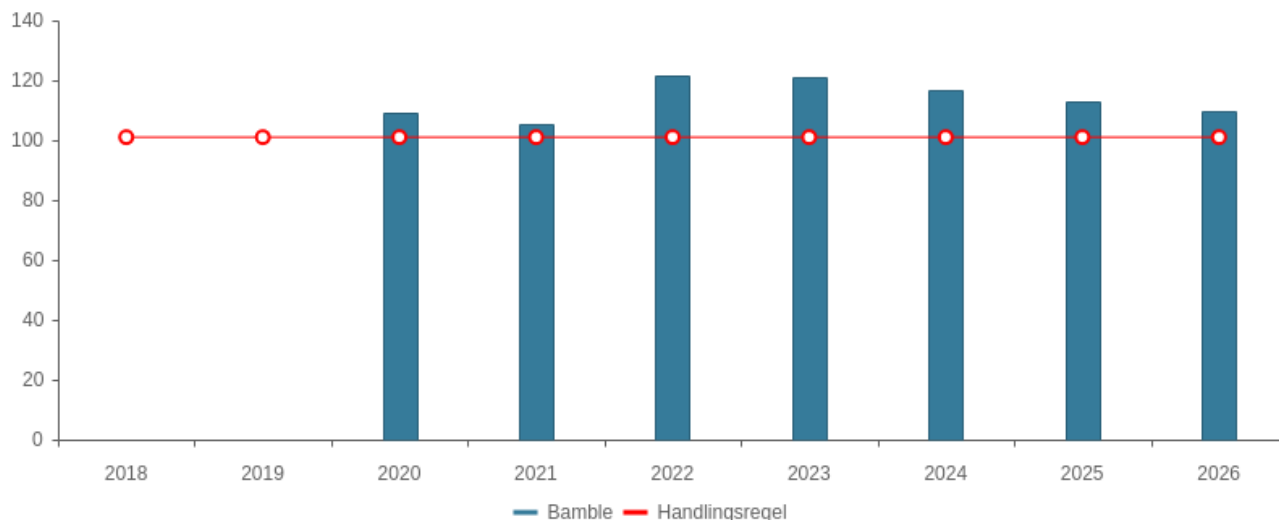
I 2020/2021 økte kommunens netto lånegjeld betydelig, i hovedsak som følge av investeringene i Bamble ungdomsskole med

tilliggende anlegg. Dette medfører økte rentekostnader i 2021, og i 2022 starter avdragsbetalingene. Denne investeringen, sammen med nye investeringer i kommende år og økt rentenivå medfører en betydelig økning i finanskostnadene fremover.

I 2023 er det forutsatt et utbytte fra Skagerak energi på 42,4 mill. kroner, og 16,3 mill. kroner fra og med 2024.

I perioden øker netto finans og avdrag i % av brutto driftsinntekter fra 4,0% i 2023 til 6,0% i 2025/26. Kommunen når ikke målsetningen på 4,5% i perioden.

Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter



Tabell	KOSTRA 2018	KOSTRA 2019	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	Budsjett 2022	Økplan 2023	Økplan 2024	Økplan 2025	Økplan 2026
Bamble	0,00 %	0,00 %	109,10 %	105,48 %	121,55 %	121,33 %	116,66 %	113,10 %	109,80 %
Handlingsregel	101,00 %	101,00 %	101,00 %	101,00 %	101,00 %	101,00 %	101,00 %	101,00 %	101,00 %

Handlingsregel: Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter skal normalt ikke overstige gjennomsnitt i KOSTRA gruppe 7 i siste regnskapsår, 101,2%

Netto lånegjeld er definert som langsiktig gjeld, eksklusive pensjonsforpliktelser, fratrasket totale utlån og ubrukte lånemidler.

Grafen viser at prognosen for netto lånegjeld i prosent utvikler seg til å bli høyere enn brutto driftsinntekter i perioden 2023-2026. Store investeringer de siste årene, først og fremst på Grasmyr og på Nustad. Utover i perioden er det

lagt inn nye større investeringer, først og fremst innenfor velferd. Nye investeringer som følge av VA-plan som kommer til behandling høsten 2022 er ikke tatt med. Grafen viser at gjelden vil forbli høyere enn ønsket nivå i perioden. Det er viktig å vurdere ytterligere gjeldsøkning opp mot kommunens økonomiske handlingsevne. Økt lånegjeld medfører økte kostnader i form av renter og avdrag. I tillegg får kommunen økte bygningsarealer som skal driftes.

Bamble når ikke målsetningen på 101,2% i perioden.

Interne rammebetingelser

Plangrunnlaget

Kommunens planarbeid skal ligge til grunn for prinsipielle veivalg, både på overordnet nivå og for de enkelte tjenesteområdene.

Kommuneplanens samfunnsdel er det sentrale dokumentet som den kommunale planleggingen bygger på, og som også legger føringer og er retningsgivende for de kommunale styringsdokumentene.

Kommunens styringsdokumenter

Gjennom året rapporteres det til kommunestyret, og de ulike styringsdokumentene har ulike funksjoner. I årsmeldingen gis det tilbakemelding til kommunestyret på om kommunen har nådd de målene som er satt, og det rapporteres både på økonomiske-, tjeneste- og samfunns mål. Strategidokumentet redegjør for utfordringer og utviklingstrekk som kommunen må håndtere fremover, og hvordan disse problemstillingene kan eller bør møtes. I budsjett og økonomiplan prioriteres de økonomiske ressursene med bakgrunn i de føringene og utviklingstrekkene som presenteres i strategidokumentet. I tillegg rapporteres det gjennom året både på økonomisk status og status på kommunens overordnede målsettinger i driftsrapportene.

Strategidokument og økonomiplan

Strategidokumentet er det første trinnet i behandlingen av budsjett og økonomiplan for kommende fire år. Strategidokumentet gir en kortfattet redegjørelse for kommunens økonomiske situasjon, interne og eksterne rammebetingelser som ligger til grunn for hvordan kommunen skal drives fremover, i tillegg til en beskrivelse av hvordan

kommunalområdene følger opp satsingsområdene fra kommuneplanens samfunnsdel.

Økonomiplanen har som formål å realisere målsettingene i kommunens planer, planlegge gjennomføringen av nye tiltak, samt føre kontroll med kommunens ressurstilgang og ressursbruk. Kommunens økonomiske rammer er avgjørende for når de prioriterte tiltakene kan realiseres.

Budsjett og økonomiplan skal vedtas av kommunestyret innen 31. desember hvert år.

Kommuneplanen

Kommuneplanens samfunnsdel er en langsiktig plan med bred samfunnsmessig tilnærming som er gjeldende for hele den kommunale virksomheten. Kommuneplanens samfunnsdel skal være grunnlag for kommunens øvrige planer, og er førende for kommende årsbudsjetter og økonomiplan. Kommuneplanens arealdel viser sammenhengen mellom framtidig samfunnsutvikling og arealbruk i kommunen.

Bamble kommune vedtok ny samfunnsdel i 2021.

Gjeldende økonomiplan 2022 – 2025

Kommunestyret behandlet budsjett 2022 og økonomiplan 2022-2025 den 16.12.2021, [K-sak 90/21](#). Den gjeldende økonomiplanen gir økonomiske rammer og prioriterte tiltak for perioden, som vil bli lagt til grunn for det videre arbeidet med budsjett 2023 og handlingsprogram 2023 – 2026.

Bærekraftig kommune

For å nå målene om et attraktivt, inkluderende og klima- og miljøvennlig Bamble, må kommunen utvikles bærekraftig. Med bærekraftig utvikling mener vi at vi må imøtekomme dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at de som kommer etter oss skal få dekket sine. FNs bærekraftsmål legger viktige premisser for en bærekraftig samfunnsutvikling i Bamble.

Regjeringen slår fast at kommuner er nøkkelaktører for å fremme en bærekraftig samfunnsutvikling og realisere bærekraftsmålene i Norge. Det er kommunene som er nærmest befolkningen, lokale bedrifter og organisasjoner. Samtidig er vi ansvarlige for mye av den sosiale og fysiske infrastrukturen som påvirker befolkningens levkår og utviklingsmuligheter.



Figur 3 - FNs bærekraftsmål

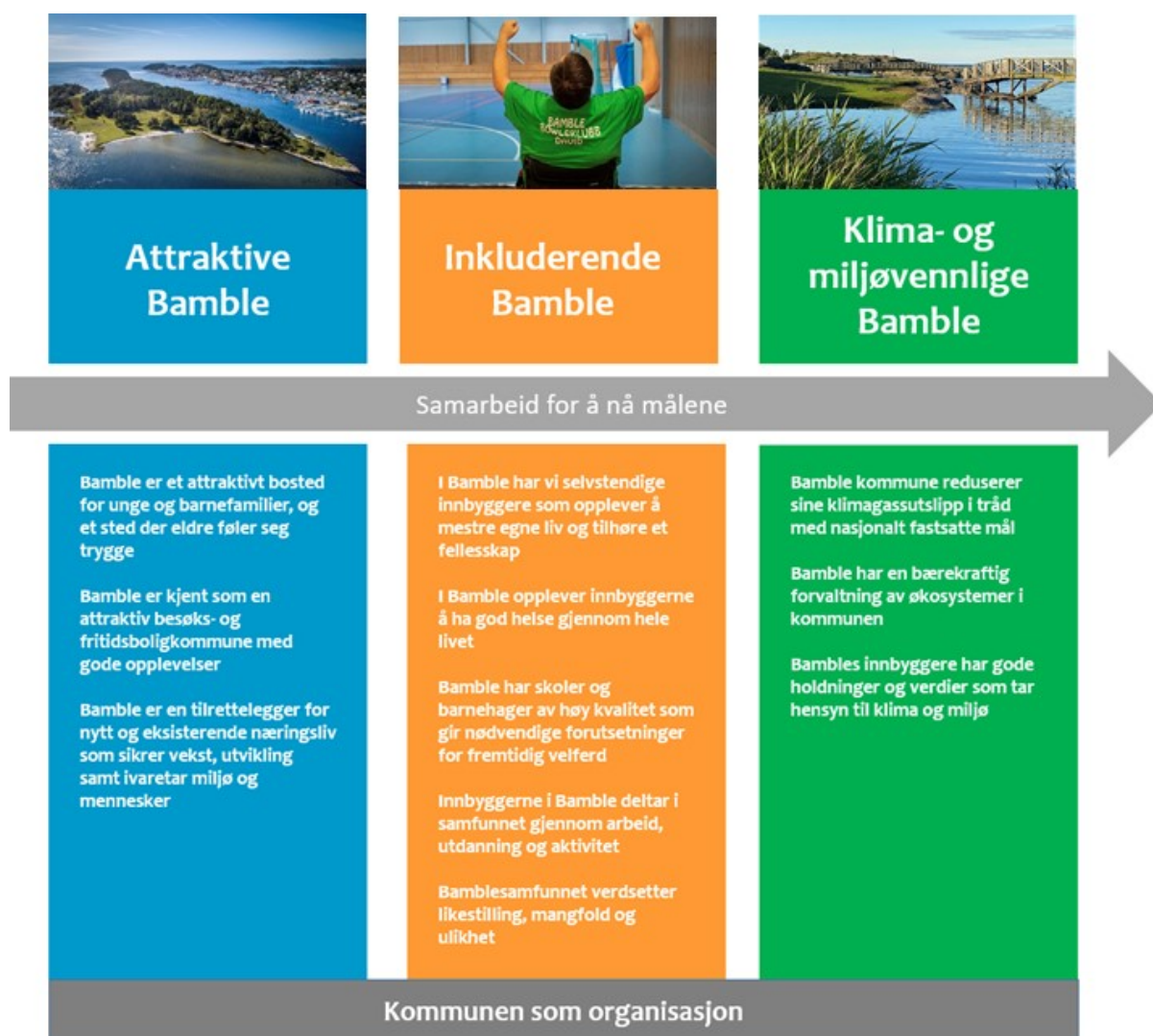
De 17 hovedmålene er kategorisert i tre dimensjoner; klima og miljø, sosiale forhold og økonomi. De tre dimensjonene bygger på hverandre og henger sammen. Den nederste dimensjonen viser til jordens tålegrense og er et grunnlag for neste dimensjon, som skal sikre menneskerettigheter og grunnleggende sosiale behov. Økonomien, som er den øverste dimensjonen, må igjen fungere innenfor de to andre dimensjonene.

Samarbeid er både et mål og en faktor som gjennomsyrrer FNs bærekraftsmål. Selve utredelsen har tatt mange år med samarbeid, men også realiseringen av målene legger opp til synergier mellom organisasjoner, organisasjoner og stat, kommuner, departementer og avdelinger. Bærekraftsmålene gir mulighet for alle deltakere i samfunnet til å skape et felles språk, og å dele kunnskap og erfaringer. Dette vil gi bedre forutsetninger for å nå målene i kommunenes samfunnsdel og videre i strategidokumentet.

Satsingsområder i kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel definerer hvilke områder Bamble kommune skal prioritere frem mot 2040. I strategidokumentet og økonomiplanen skal vi følge opp satsingsområder, mål og strategier fra samfunnsdelen.

Alle satsingsområdene er tverrsektorielle. Det vil si at de gjelder for alle kommunalområdene, og at vi må jobbe som et lag for å oppnå ønsket utvikling. Nedenfor følger en illustrasjon som viser satsingsområdene og målene fra samfunnsdelen. Se kommunestyrets vedtatte kommuneplanens samfunnsdel for en mer fylldig beskrivelse av satsingsområdene.



Delmål og prioriteringer neste 4 år

Satsingsområdene, målene og strategiene i samfunnsdelen har et langsiktig perspektiv, og er utformet på et overordnet, strategisk nivå. I

strategidokumentet viser vi hvordan vi skal jobbe for å nå målene i kommende fireårsperiode. Dette presenteres som delmål for perioden, som knyttes til de overordnede målene i samfunnsdelen. Delmålene vises under hvert kommunalområde i strategidokumentet.

Bakgrunnen for dette er at selv om målene er tverrsektorielle, så kan det være delmål som er særlige relevante for de ulike kommunalområdene. Kommunalområdene

beskriver i tillegg hvilke prioriteringer som skal gjøres i perioden for å nå delmålene. Se delmål og prioriteringer senere i dokumentet.

Kommunens tjenesteområder

Samfunn



Utfordringer og utviklingstrekk

Dimensjonering av tjenestene ut fra endrede rammebetingelser

Det er store forventninger til kommunens tjenesteproduksjon og servicenivå, samtidig som endringer i rammebetingelser gjør disse krevende å oppfylle. Investeringer medfører som hovedregel økte driftsutgifter. Dette vil parallelt med økte energipriser og generell kostnadsvekst gjøre at vedlikeholds etterslepet øker med uendret ramme. Streng prioritering av frekvens og kvalitet på vedlikeholdsoppgaver er nødvendig.

Det er viktig fortsatt å ha fokus på effektivisering, tverrfaglig arbeid, og muligheter for samarbeid både internt og med kommuner, næringsliv og frivillig sektor.

Økt digitalisering

Økt bruk av digitale verktøy vil være effektiviserende og kunne gi innsparing på sikt, men implementeringsfasen er erfaringsmessig svært ressurskrevende. Økt digitalisering blant innbyggere og næringsliv kan føre til merarbeid for det offentlige. Digitalisering har potensial også ved å knytte allerede eksisterende opplysninger i databaser/registre sammen på en måte som gir forenklede og effektive prosesser.

Befolkningsutvikling og variert boligbygging

Bamble har et stabilt folketall, og ønsker å være et attraktivt boområde i Grenland, som tiltrekker seg unge og barnefamilier som grunnlag for en positiv utvikling framover. Det er viktig å legge til rette for varierte boliger i ulike prisklasser. Kommuneplanens arealdel og nye reguleringsplaner er viktig verktøy for dette, og arbeidet er allerede i gang, f.eks. Grasmyr nord og noen mindre reguleringsplaner.

Kommuneplanens arealdel er nå under revisjon med forventet vedtak i slutten av året, for planperioden 2015-2025. Nåværende revisjonen er svært omfattende, og behandler de fleste relevante hovedtema, bortsett fra boliger og fritidsboliger. Kommunen har en betydelig og variert boligreserve (ca. 1400-1500). Behovet for nye arealer til boligbygging er ikke presserende på kort sikt. I Vest-Bamble er rensekapasiteten på Rakkestad renseanlegg sprengt, og mulighetene for økt fritidsbebyggelse er begrenset. Det foreslås derfor å utsette neste rullering av kommuneplan i henhold til dagens planstrategi, som tilsier oppstart tidlig i 2023. Neste hovedrullering bør da starte tidlig i neste valgperiode, og fastsettes i planstrategien.

Omdømme

Bamble kommune skal jobbe med omdømmebygging og holdningsendringer, slik at kommunen oppfattes som attraktiv for både

innbyggere og tilreisende. Det vil være både effektivisering og kvalitetsforbedring ved at alle henvendelser går via postmottak og kommunens hjemmesider. En optimalisering av kommunens kommunikasjonskanaler vil kunne styrke både omdømme og servicenivå overfor innbyggere, næringsliv og tilreisende.

Rekruttering og kompetanse

Det er konkurranse om arbeidskraft i Grenland, og det er utfordringer knyttet til både tilgjengelighet og lønnsvilkår når det gjelder rekruttering og kompetanse. Det er utfordrende å rekruttere til byggesak, og det økende behovet for spesialkompetanse, spesielt innen drift på tekniske fag. Kommunen bør vurdere et eget kompetanse/opplæringsprogram.

Næringslivet og korona

Koronapandemien har berørt alle, og spesielt servicenæringer merker virkningene av pandemien. Flere lokale næringsvirksomheter har hatt lav aktivitet over lengre tid, og frykter usikkerheten framover. Kommunen må bistå og tilrettelegge for at næringene får bærekraftig drift og arbeidsplasser opprettholdes.

En viktig verdi for næringslivet er forutsigbar og rask saksbehandling.

Det planlegges å legge fram næringsplan til politisk behandling i løpet av 2022.

Frivillighet

Bamble kommune har et allsidig og aktivt engasjement fra frivillige, men koronapandemien har påvirket frivillige lag og foreninger med stort forfall av medlemmer, redusert deltagelse på arrangementer og færre frivillige å spille på. Kommunen bør søke å styrke sin tilrettelegging for frivilligheten ved å

bidra til koordinering og stimulere samarbeid mellom de ulike lag og foreninger.

Det må arbeides videre med å styrke samhandlingen mellom tjenester innen kommunalområdene Oppvekst, Velferd og Samfunn. Samtidig må vi ha fokus på samskaping og involvering, og hvor næringsliv og frivillige er sentrale parter for å få til den samfunnsutviklingen vi ønsker oss.

Kommunen må driftes på en måte som gjør at innbyggere og organisasjoner kan bidra, både med å definere behov og ved å utvikle og gjennomføre handlinger for å møte utfordringene vi står ovenfor. Det må vektlegges en kultur for mangfold, åpenhet og deling for at vi skal nå felles mål.

Klima og miljø

Det stilles flere og større krav til å ta vare på klima og miljø. Det er en utfordring å gjennomføre EU-krav og nasjonale krav på lokalt nivå. Det pågår mye utvikling nytt regelverk i EU, og det må påregnes nye krav som det må tas høyde for i planlegging framover. Det er varslet nye rensekrav for nitrogen fra 01.01.28. Dette vil kreve store investeringer fra kommunene, og det er innledet samarbeid i Grenland. Det er viktig å ha en godt kunnskapsgrunnlag og en strategisk tilnærming til de ulike problemstillingene. Totalt sett vil dette medføre store investeringer og krav til nye systemer og kompetanse for Bamble kommune.

Klima og energiplanen bør fullføres med klare bindinger til kommunens overordnede mål i samfunnsplanen og med rapportering fra enhetene, f.eks. i Framsikt. Det vurderes å rapportere på klimaregnskapet for kommunen i den årlige rapporteringen på en hensiktsmessig måte.

Måltabell

Satsingsområde	Hovedmål	Delmål	Strategi for å nå delmål
Attraktive Bamble	Bamble er en tilrettelegger for nytt og eksisterende næringsliv som sikrer vekst, utvikling samt ivaretar miljø og mennesker.	Bamble er et attraktivt sted å drive næring	Tilrettelegge for næring
Attraktive Bamble	Bamble er et attraktivt bosted for unge og barnefamilier, og et sted der eldre føler seg trygge	Bamble er et attraktivt bosted, med trivelige tettsteder og gode turområder.	Legge til rette for gode bosteder og møteplasser for alle
Attraktive Bamble	Bamble er kjent som en attraktiv besøks- og fritidsboligkommune med gode opplevelser	Bamble er kjent for å ivareta og formidle sin kystkultur på en god måte	Utvikle Bambles kystkultur
		Bamble er synlig og er et attraktivt reisemål	Utvikle Bamble som et attraktivt reisemål
Klima- og miljøvennlige Bamble	Bamble har en bærekraftig forvaltning av økosystemer i kommunen	Bamble er opptatt av å ta vare på kommunens unike naturområder både på land og i vann	Ta vare på natur og miljø
Klima- og miljøvennlige Bamble	Bamble kommune reduserer sine klimagassutslipp i tråd med nasjonalt fastsatte mål	I Bamble har vi fokus på økt materialgjenvinning og gjenbruk	Økt fokus på materialgjenvinning og gjenbruk
Kommunen som organisasjon	Bamble kommune møter innbyggernes forventninger og tjenestebehov på en samskapende og utviklingsorientert måte.	Bamble kommune er tilrettelegger for frivillighet og engasjement i befolkningen	Legge til rette for frivillighet og deltagelse
		I Bamble kommune har vi god kommunikasjon med innbyggerne	Økt fokus på kommunikasjon med innbyggere og næringsliv

Strategi for å nå delmål

Delmål: Bamble er et attraktivt bosted, med trivelige tettsteder og gode turområder.

Legge til rette for gode bosteder og møteplasser for alle

Bamble kommune skal utvikle trivelige tettsteder og gode turområder. Vi skal fokusere på reguleringsplaner som ivaretar byggeskikk og estetikk, og jobbe med fortetting med kvalitet. Plan og bygningsloven er et viktig redskap for å oppnå dette.

Bamble kommune skal skape varierte og gode møteplasser for alle. Bamble bibliotek og litteratur hus, og frivillighet- og nærmiljøsentraler skal videreutvikles som nøytrale møteplasser som er inkluderende og tilgjengelige for kommunens innbyggere.

Utvikling av attraktive park- og rekreasjonsområder bør ikke gå på bekostning av drift og vedlikehold av eksisterende områder.

Delmål: Bamble er kjent for å ivareta og formidle sin kystkultur på en god måte

Utvikle Bambles kystkultur

Bamble kommune skal utvikle kystkulturkvartalet og kystkulturen gjennom utvikling av en kystkulturstrategi for hele kommunen.

Delmål: Bamble er synlig og er et attraktivt reisemål

Utvikle Bamble som et attraktivt reisemål

Det skal jobbes for at Bamble er synlig og et attraktivt reisemål. Det skal legges til rette for nye initiativer, og vi skal profilere vår identitet ved å utvikle kommunen med utgangspunkt i

stedlige kvaliteter og ressurser. Det skal også jobbes med å videreføre og merkevarebygge Bamble som musikk- og festivalby, hvor fokuset vil rettes mot reiseliv og destinasjonsbygging.

Delmål: Bamble er et attraktivt sted å drive næring

Tilrettelegge for næring

Bamble kommune skal utvikle og tilrettelegge områdene Frier Vest og Langrønningen som næringsområder. I planarbeidet skal vi bidra til byggeklare næringsstomter. Næringsplan med årlig handlingsplan er under arbeid. Bamble kommune skal prioritere næringslivet i plan- og byggesaksarbeid, og det skal være god kommunikasjon mellom kommune og næringsliv.

Vi skal kontinuerlig jobbe med merkevarebygging, markedsføring og omdømmebygging av Bamble som et fint sted å drive næring.

Delmål: I Bamble kommune har vi god kommunikasjon med innbyggerne

Økt fokus på kommunikasjon med innbyggere og næringsliv

Innbyggere og næringsliv skal behandles som kunder, og det skal tilstrebtes god service og tydelig kommunikasjon som gir raske og tydelige svar på henvendelser. Vi må jobbe med løsninger som gir innbyggerne mer direkte tilgang til informasjon, og ha tverrfaglig kommunikasjon og en helhetlig tankegang. Kommunen bør ha en helhetlig strategi for kommunikasjon med innbyggere og næringsliv. Ideelt ett kontaktpunkt som kan gi nødvendig informasjon for brukere og sikre konsistens i gitt informasjon og kvalitetssikring på om informasjonen er forstått.

Delmål: Bamble kommune er tilrettelegger for frivillighet og engasjement i befolkningen

Legge til rette for frivillighet og deltagelse

Bamble kommune skal legge til rette for et aktivt og bredt engasjement for frivillighet. Vi

skal ha gode ordninger slik at mennesker i alle aldre inkluderes.

Frivillighet spiller en avgjørende rolle innen idrett, kultur og folkehelse. Tilskuddsordninger for aktivitet og tiltak skal være ubyråkratiske og effektive med tydelige kriterier. Det legges også til rette for gode lokaler og anlegg for frivillighet.

Medvirkning i ulike planprosesser vektlegges slik at beslutningsgrunnlag for administrasjon og politikere blir grundig og godt ivaretatt. Vi skal aktivt bruke medvirkning gjennom ulike kanaler slik at alle aldersgrupper får mulighet til å engasjere seg i utviklingen av lokalsamfunnene.

Delmål: I Bamble har vi fokus på økt materialgjenvinning og gjenbruk

Økt fokus på materialgjenvinning og gjenbruk

I Bamble har vi fokus på økt materialgjenvinning og gjenbruk i renovasjonsordningene. Vi skal være aktive med å formidle nye krav og nye løsninger, og sikre at avfallshåndteringen er klima og energivenlig. Vi skal måle mengder slik at vi kan sammenligne oss med andre, og vi skal gjøre investeringer som bidrar til bedre miljø, mindre avfall og mindre klimautslipp.

Kommunens egen organisasjon skal legge vekt på bruk av fornybare energikilder, redusert energibruk, mindre avfall og økt gjenvinning ved kildesortering.

Delmål: Bamble er opptatt av å ta vare på kommunens unike naturområder både på land og i vann

Ta vare på natur og miljø

Planarbeid og beslutninger bygger på et best mulig kunnskaps og beslutningsgrunnlag.

Hovedplan for vann og avløp kommer til politisk behandling i løpet av 2022. Her vil det blant annet være fokus på utfordringene knyttet til kommunens renseanlegg, ledningsnett og bassengkapasitet, som er beskrevet over.

Bamble kommune må velge løsninger som tar vare på naturen lokalt. Det må fokuseres på kvalitet på vann i elver og vassdrag, og arbeides for å redusere antall spredte utslipp. Verneområder, turterreng og grøntstruktur er viktig for innbyggernes trivsel og biologisk mangfold. Det er derfor være sentralt å ta vare

på spesielle verneområder på land og i sjø. Frisk luft, rent vann og rekreasjonsområder er viktige økosystemtjenester som bidrar til trivsel og attraktivitet. Gjennom kommunal forvaltning med plan- og bygningsloven skal dette sikres og utvikles.

Oppvekst



Utfordringer og utviklingstrekk

Demografiutvikling og rammebetingelser

Kommunalområdet Oppvekst har store utfordringer med å tilpasse driften til de økonomiske rammebetingelsene kommunalområdet har.

Alderssammensetningen i Bamble endrer seg ved at antall unge i alderen 0 til 18 synker, mens den eldre aldersgruppen øker. Det har vært praksis å redusere budsjettene til grunnskole i samsvar med at elevtallet synker. I tillegg har kommunalområdet tidligere innsparingskrav som vi ikke har klart å innfri.

Kommunestyret har vedtatt at skolestrukturen i Bamble skal bestå og at det skal være likeverdig opplæringsstilbud ved alle skolene. Dette vil

kreve at skolens ramme ikke reduseres, og det vil tvert imot være behov for en styrking selv om elevtallet går ned. Videre betyr dette at dersom disse forutsetningene skal ligge fast, og rammen til Oppvekst skal reduseres, så må det skje på andre områder enn skole.

Som et resultat av dette vil kommunalområdet i perioden benytte ekstern hjelp for å ta en gjennomgang av alle tjenester for å kunne legge frem forslag til innsparinger fremover.

Prognosene nedenfor viser forventet endring i antall barnehagebarn og antall elever ved lav vekst, middels vekst og høy vekst. Som det kommer frem av tabellene må Bamble regne med en stor nedgang i antall barn og unge neste fire år. (Kilde SSB).

Barnehagebarn 1-5 år	2022	2023	2024	2025	2026	Nedgang/økning
Lav vekst	677	647	618	600	566	-111
Middels vekst	677	648	640	639	619	-58
Høy vekst	677	656	653	666	659	-18

Grunnskole (6-15 år)	2022	2023	2024	2025	2026	Nedgang/økning
Lav vekst	1 603	1 561	1 522	1 492	1 484	-119
Middels vekst	1 603	1 565	1 532	1 502	1 497	-106
Høy vekst	1 603	1 571	1 544	1 520	1 516	-87

Som der kommer frem av tallene under viser også kommunens egen framskriving av elevtallet i grunnskolen en betydelig nedgang i årene som kommer. Disse tallene er noe ulike prognosene fra SSB da de regnes fra skoleår til skoleår, og dermed tar med barn som fyller 16 i løpet av skoleåret.

- 2021/2022 registrert: 1580
- 2022/2023 forventet: 1558
- 2023/2024 forventet: 1490

Barnevernreform og kompetanseløft for spesialpedagogikk og inkluderende praksis.

Barnehager, skoler og barnevern er tjenester som er sterkt lovregulerte, og hvor statlig myndigheter gir tydelige føringer og forventninger til hva kommunene som barnehageeier, skoleeier og ansvarlig for barnevernet skal og må ha fokus på fremover. Målet er at flere utsatte barn og familier får den hjelpen de trenger på et tidlig tidspunkt. Både barnevernreformen og kompetanseløft for spesialpedagogikk og inkluderende praksis har et mål om tidlig innsats for barn og unge. Det er en forventning om å styrke det forebyggende og tverrfaglige arbeidet.

I barnevernloven §3-1 er kommunen pålagt å vedta en plan for kommunens forebyggende arbeid. Kommunen skal fremme gode oppvekstvilkår gjennom tiltak for å forebygge at barn og unge utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsvansker. Kommunen skal sørge for å samordne sitt tjenestetilbud til barn og familier. Planen skal beskrive:

- Overordnet mål og strategier for det helhetlige tjenestetilbudet
- Hvordan ansvaret skal fordeles mellom etatene
- Hvordan oppgaveløsning skal organiseres
- Hvordan ulike etater skal samarbeide.

Barnevernsreformen trådte i kraft i 2022. Reformen peker blant annet på en rekke endringer i ansvarsfordelingen mellom stat og

kommune, der mye av ansvaret flyttes til kommunene.

Erfaringer så langt er at det er en utfordring å bygge opp forebyggende tiltak samtidig som utgiftene til barnevernet øker. Det vil ta tid før forebyggende tiltak virker, og i en periode må kommunen både ha økt fokus på forebygging og samtidig opprettholde dyre barneverntiltak. Kommunene opplever at søknadsprosesser til Bufetat er byråkratisk og lite smidige. I tillegg er det en mangel på fosterhjem, og kommunene oppfordres til å kjøpe spesialiserte fosterhjem selv. Signaler så langt tilsier at Bamble får mindre overført til barnevernet i 2023 enn vi fikk i 2022. Selv om barnevernreformen ble innført i 2022 vil arbeidet med å gjennomføre den prege årene fremover.

Bamble kommune går inn i program om kompetanseløft for spesialpedagogikk og inkluderende praksis fra høsten 2022. Det første året vil fokuset være å kartlegge kommunens kompetansebehov. Fra høsten 2023 vil det ut fra hvilke behov kommunen har lages tiltaksplaner for å heve kompetansen på de områdene kommunen velger. Samarbeidspartner i arbeidet er USN. Målet er at almen pedagogikken og tilrettelegging skal romme flere barn, og at kommunen selv skal ha god kompetanse på gjentakende vanskeområder.

Økt digitalisering

Det er økt bruk av digitale verktøy i barnehager og skoler. Det forventes også at flere tjenester og søknader skal kunne utføres digitalt, og at oppdatert informasjon er tilgjengelig på kommunens hjemmesider. I tillegg forventes det at økt digitalisering skal medføre besparelser i kroner og øre. Kommunalområdet har pr. i dag ikke noen stillingshjemmel til å holde i dette arbeidet, og så langt har vi ikke fått til noen innsparing på dette området.

Utvikling av Grasmyr som et kunnskaps- og kultursenter.

Arbeidet med å videreutvikle Grasmyr som et kunnskaps- og kultursenter fortsetter. Både

med å utvikle den enkelte tjeneste, men ikke minst knyttet til samordning av tjenester på tvers. Dette involverer tjenester fra alle kommunalområdene. Knutepunktet tas i bruk høsten 2022. Felles for tjenestene her at de hjelper unge og voksne til å mestre utfordringer i livet. Samlokaliseringen skal bidra til økt samarbeid mellom tjenesten.

Kultur- og organisasjonsutvikling, omdømmebygging.

Prosjekt 18 har som mål at ansatte jobber mot felles mål som ett lag. At vi skal se, støtte og utfordre hverandre, og at vi skal bygge en kultur for kontinuerlig forbedringer. Brukeren skal være i sentrum, og vi skal sikre et helhetlig tjenestetilbud der ressursene brukes på tvers. I det videre arbeidet med kultur og organisasjonsutvikling vil det være behov for å videreutvikle samarbeidet mellom tjenester og etablere nye samarbeidsarenaer. Det arbeides videre med å styrke samhandlingen mellom tjenester innen eget kommunalområde, og tjenester knyttet til Velferd og Samfunn.

Måltabell

Satsingsområde	Hovedmål	Delmål	Strategi for å nå delmål
Attraktive Bamble	Bamble er et attraktivt bosted for unge og barnefamilier, og et sted der eldre føler seg trygge	I Bamble kan vi tilby barnehageplass til alle som ønsker det, ikke bare de som har krav på det.	Utvikle barnehagetilbudet
		I Bamble legger vi til rette for tilgjengelige kommunale tjenester av høy kvalitet, og et variert og rikt kultur-, idretts- og foreningsliv	Utvikle Grasmyr som arena for utdanning, kultur og fritidstilbud
Inkluderende Bamble	Bamble har skoler og barnehager av høy kvalitet som gir nødvendige forutsetninger for fremtidig velferd	I Bamble har alle barn og unge et likeverdig skole- og barnehagetilbud	Fokus på etablering av ny og fremtidsrettet ungdomsskole
		Dette innebærer at alle skal ha like muligheter gjennom tilpasning og tilrettelegging for å nå de mål som er realistiske for dem.	Ha spesielt fokus på gjentakende vanskeområder i barnehager og skoler
Inkluderende Bamble	I Bamble har vi selvstendige innbyggere som opplever å mestre egne liv og tilhøre et fellesskap	I Bamble opplever alle barn at de er inkludert, har venner og er del av et fellesskap	Sikre bedre samhandling rundt det enkelte barnet
			Legge til rette for at alle barn har mulighet til å delta i minst en fritidsaktivitet
Kommunen som organisasjon	Bamble kommune møter innbyggernes forventninger og tjenestebehov på en samskapende og utviklingsorientert måte.	I Bamble får barn og unge rett hjelp til riktig tid	Barnehager og skoler skal utvikle inkluderende fellesskap som fremmer helse, trivsel og læring for alle
			Utvikle en kultur hvor barn og unge er i sentrum
Kommunen som organisasjon	I Bamble kommune arbeider ansatte mot felles mål og oppfattes som ett lag som bygger kultur for kontinuerlig forbedring.	Gjennom respekt, kompetanse og engasjement arbeider vi som et lag og der vi ser, støtter og utfordrer hverandre samtidig som vi skaper en kultur for livslang læring og	Utvikle Oppvekst som ett lag

Satsingsområde Hovedmål		Delmål	Strategi for å nå delmål
		meningsutveksling der nye ideer alltid ønskes velkommen	
Klima- og miljøvennlige Bamble	Bambles innbyggere har gode holdninger og verdier som tar hensyn til klima og miljø	Barn i Bamble har utviklet kompetanse som gjør dem i stand til å ta ansvarlige valg og handle etisk og miljøbevisst	Barnehagene skal legge til rette for at barna kan få et mangfold av naturopplevelser og få oppleve naturen som arena for lek og læring Skolen skal bidra til at elevene utvikler naturglede, respekt for naturen og klima- og miljøbevissthet.

Strategi for å nå delmål

Delmål: I Bamble kan vi tilby barnehageplass til alle som ønsker det, ikke bare de som har krav på det.

Utvikle barnehage tilbudet

Bamble kan i dag ikke tilby barnehageplass til alle som til enhver tid ønsker plass. Enhet for oppvekst får gjennom året henvendelser fra personer som vurderer å flytte til kommunen, og som har behov for barnehage. I tillegg kommer barn som fyller ett år etter 30. november jf. lov om barnehager. For å tilrettelegge dette på best mulig måte vil barnehageplanen utarbeides og legges frem til behandling høsten 2022.

Delmål: I Bamble legger vi til rette for tilgjengelige kommunale tjenester av høy kvalitet, og et variert og rikt kultur-, idretts- og foreningsliv

Utvikle Grasmyr som arena for utdanning, kultur og fritidstilbud

I perioden vil vi utvikle Bamble ungdomsskole, og etablere og videreutvikle gode kultur og fritidstilbud for og sammen med barn og unge.

Fra høsten 22 etableres Knutepunktet, hvor målet er å utvikle tjenestene og bedre samordning mellom tjenestene.

Delmål: I Bamble får barn og unge rett hjelp til riktig tid

Utvikle en kultur hvor barn og unge er i sentrum

Kommunen har fått større ansvar både faglig og økonomisk i forhold til fosterhjemsarbeidet, institusjonsarbeid og tiltaksutvikling.

Vi må jobbe videre med de endringer som kreves av kommunen og barnevernet i forhold til dommene i EMD. Dommene beskriver at kommunen i større grad skal ta hensyn til familien og foreldrene til barnet som nettverk, og at det å overta omsorgen for et barn skal være en midlertidig løsning. Det betyr at kommunen i større grad skal jobbe for at barnet skal tilbake til sine biologiske foreldre. Dette bryter i noen tilfeller med tanken om stabilitet rundt barnet.

Dette krever at Bamble videreutvikle barnevernet i tråd med barnevernsreformens intensjoner, da spesielt med hensyn på:

- Kommunene skal styrke arbeidet med tidlig innsats og forebygging
- Hjelpen skal bli bedre tilpasset barn og familiers behov
- Rettsikkerheten til barn og familier skal bli godt ivaretatt
- Ressursbruken og oppgaveløsningen i barnevernet skal bli mer effektiv

I perioden vil Bamble jobbe med å utvikle en kultur hvor barnet/ungdommen står i sentrum, og vi har fokus på at laget rundt barnet/ungdommen fungerer godt og samhandlende.

Dette innebærer blant annet å implementere tankegodt og praksis fra den statlige satsingen: «Spes. ped. og inkluderende praksis» i Bamble skolene, delta i kompetanseløftet/læringsnettverk med nabokommunene, og videreutvikle godt tverrfaglig samarbeid for barn og unge (0-24 samarbeidet).

Delmål: Gjennom respekt, kompetanse og engasjement arbeider vi som et lag og der vi ser, støtter og utfordrer hverandre samtidig som vi skaper en kultur for livslang læring og meningsutveksling der nye ideer alltid ønskes velkommen

Utvikle Oppvekst som ett lag

I perioden vil kommunalområdet ha fokus på ledelse, og at ledere i alle ledd er tett på sine ansatte. Ser dem, støtter dem og utfordrer dem. Ny organisering skaper behov for mye samarbeidsforumer og møteplasser for tverrfaglig jobbing, og for å skape læring og utvikling. Rett kompetanse på rett sted er vesentlig for å utføre arbeidet godt og effektivt, det er derfor viktig å ha fokus på kompetanseutvikling og kvalitetsutvikling.

Delmål: I Bamble har alle barn og unge et likeverdig skole- og barnehagetilbud

Ha spesielt fokus på gjentakende vanskeområder i barnehager og skoler

Sikre kompetanse i barnehager og skoler til å kunne identifisere og sette i gang gode tiltak tidlig for barn og elever. Spesielt fokus på det som defineres som gjentakende vanskeområder i kompetanseløftet for spes.ped og inkluderende praksis:

De vanskeområdene som er gjentakende er: Adhd, sammensatte læreversker, atferdsvansker, spesifikke lese og skriveversker, matematikkversker og språkversker.

Det er viktig at ansatte i Oppvekst har rett kompetanse i henhold til krav.

Sikre bedre samhandling rundt det enkelte barnet

Oppvekst vil arbeide med å forbedre samarbeidssystemer og rutiner mellom barnehage/skole, foresatte og aktuelle samarbeidspartnere.

Fokus på etablering av ny og fremtidsrettet ungdomsskole

Bamble ungdomsskole ble tatt i bruk høsten 2021. Det tar tid å etablere felles verdier kultur og tankesett både for elever og ansatte. Dette må i årene fremover ha et kontinuerlig fokus.

Delmål: I Bamble opplever alle barn at de er inkludert, har venner og er del av et fellesskap

Legge til rette for at alle barn har mulighet til å delta i minst en fritidsaktivitet

Deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter er for barn og ungdom en viktig kilde til fellesskap, identitet og mestring, og det gir dem ferdigheter og erfaringer som har betydning senere i livet.

Bamble kommune har lenge hatt som mål at alle barn skal ha mulighet til å delta i minst en fritidsaktivitet. For å gi barn denne muligheten krever det at vi klarer å fange opp barn og unge som har behov for ekstra støtte, og kunne gi tilpasset hjelp til deres utfordringer. Dette kan dreie seg om økonomiske forhold, kulturelle forskjeller, transport, fysisk tilrettelegging med mer. Etter omorganiseringen er ansvaret for tiltak på disse områdene endret, det må derfor utvikles nye samarbeidsarenaer for å fange opp og gi barn og unge mulighet til deltakelse i fritidsaktiviteter. I tillegg vil dette være et tema som vektlegges i planen for forebyggende arbeid som skal utarbeides i perioden.

Barnehager og skoler skal utvikle inkluderende fellesskap som fremmer helse, trivsel og læring for alle

Barnehagen skal så langt det finnes egnede tiltak, sørge for at barnet får et trygt og godt barnehagemiljø. I henhold til rammeplan for

barnehagen skal alle barn i barnehagen kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. De voksne skal forebygge og stoppe krenkelser og uheldige samspillsmønstre.

I arbeidet med å utvikle et inkluderende læringsmiljø skal mangfold anerkjennes som en ressurs. Trygge læringsmiljøer skal utvikles og opprettholdes av tydelige og omsorgsfulle voksne, i samarbeid med elevene. Elevene skal både medvirke og ta medansvar i læringsfellesskapet. Sosial læring skjer både i undervisningen i fag og i alle andre aktiviteter i skolens regi, og faglig læring kan ikke isoleres fra sosial læring. I det daglige arbeidet spiller derfor elevenes faglige og sosiale læring og utvikling sammen. Mye av den sosiale læringen på skolen foregår gjennom samhandling om faglig innhold og i læringsaktiviteter. Gjennom samspill i læringsfellesskapet utvikler elevene sosiale ferdigheter som empati, samarbeid, selvhevdelse, selvregulering og ansvarlighet. Disse ferdighetene er viktige i elevenes faglige og sosiale utvikling. Overordnet del av læreplanverket vektlegger at elever må lære å opptre hensynsfullt og ansvarlig. Disse føringene i læreplanverket er i tråd med nyere forskning på psykososialt skolemiljø. Å jobbe med relasjoner, atferdsregulering og ledelse er ikke tilstrekkelig. Det er behov for å fremme en praksis som bidrar til å bygge klassen som et kollektiv, og etablere normer og verdier om å respektere og inkludere alle medelever. (Kilde: utdanningsdirektoratet: «BARNEHAGE- OG

SKOLEMILJØ 2020 Vurdering av kompetansetiltak»)

Delmål: Barn i Bamble har utviklet kompetanse som gjør dem i stand til å ta ansvarlige valg og handle etisk og miljøbevisst

Barnehagene skal legge til rette for at barna kan få et mangfold av naturopplevelser og få oppleve naturen som arena for lek og læring

Skolen skal bidra til at elevene utvikler naturglede, respekt for naturen og klima- og miljøbevissthet.

Både rammeplan for barnehage og læreplanen for skole vektlegger barnehagen og skolens ansvar for å lære barn å utvikle naturglede, respekt for naturen og klima og miljøbevissthet. I læreplan for grunnskolen «Kunnskapsløftet 2020» står blant annet «Barn og unge skal håndtere dagens og morgendagens utfordringer, og vår felles framtid avhenger av at kommende generasjoner tar vare på kloden. Globale klimaendringer, forurensning og tap av biologisk mangfold er blant de største miljøtruslene i verden. Disse utfordringene må løses i fellesskap. Vi behøver kunnskap, etisk bevissthet og teknologisk innovasjon for å finne løsninger og gjøre nødvendige endringer i levestilten vår for å ta vare på livet på jorda.»

Velferd



Utfordringer og utviklingstrekk

Dimensjonering og tilpasning av tjenester

Bamble kommune står overfor store demografiske endringer de neste årene, med en betydelig vekst i antall eldre. Befolkningens økende alder innebærer at flere utvikler demens eller annen kognitiv svikt, samt andre aldersrelaterte sykdommer. En av Velferdstjenestens hovedutfordringer vil være å dreie tjenestetilbudet mot forebyggende, helsefremmende, og re- og habiliteringstjenester, for å utsette og redusere behovet for pleie- og omsorgstjenester i befolkningen. Parallelt vil økningen i antall eldre likevel medføre en økning i antall brukere, både innenfor hjemmetjenesten, bolig med døgnbemanning og institusjonstjenesten. Dette vil igjen betinge styrking av helse- og omsorgstjenestene.

En annen hovedutfordring er å ivareta og opprettholde faglig forsvarlige tjenester innenfor redusert kostnadsramme. Dette innebærer at det stilles store krav til tjenestens evne og vilje til omstilling, effektivisering og innsparing. Det vil ikke være tilstrekkelige ressurser, hverken økonomiske eller personalmessige, til å videreføre dagens drift. Tjenestetilbudet må derfor dimensjoneres og tilpasses endrede rammebetingelser. Samarbeid med frivilligheten og intensivering av frivillige tjenester, samt bruk av eldres egne ressurser, er og blir et viktig supplement til offentlige tjenester for å klare dette fremover.

Videre må det tilrettelegges for et aldersvennlig samfunn, slik at kommunens innbyggere kan bo hjemme så lenge som mulig. Når det gjelder demens er det viktig å sette inn tiltak så tidlig som mulig, for både å støtte den som er rammet, men også de pårørende. Avlastningsplasser, dagaktivitetstilbud og pårørendeskoler blir viktig for å ivareta pårørenderessursen.

Et annet utviklingstrekk er at det blir flere brukere med mer sammensatte sykdommer enn tidligere. Dette medfører blant annet behov for flere korttidsplasser som igjen gir ringvirkninger til andre tjenester, som for eksempel hjemmetjenesten. I tillegg vil en slik utvikling kreve økt ressursbruk og mer kompetanse for de plassene og tjenestene vi allerede leverer.

For å møte den demografiske endringen og ovennevnte utviklingstrekk vil det være påkrevet med betydelige investeringer, både for å styrke tjenestetilbudet, men også for å effektivisere og utnytte eksisterende tjenester på en bedre måte. De viktigste tiltakene som må prioriteres og iverksettes snarest mulig er sammenslåing av sonene i hjemmetjenesten til en tjeneste (k-sakene 67/18 Helse- og omsorgsplan og 90/21 Økonomiplan 2022-2025, årsbudsjett 2022). «Gamle Vest-Bamble aldershjem bør rives og det skal bygges nytt omsorgssenter som skal dekke Vest-Bambles befolknings fremtidige behov for omsorgsboliger med døgnbemanning (k-sak 81/21 Prosjektspesifikasjon «Nytt Vest Bamble aldershjem»). Det skal arbeides med planlegging av erstatningsplasser for de plasser som ikke bygges opp igjen etter en eventuell

riving i Vest-Bamble. Det må planlegges for utbygging av korttidsplasser ved Bamble helsehus, samt utvidelse av hovedkjøkkenet (k-sak 67/18 Helse- og omsorgsplan). Det skal også utredes mulighet for døgnplasser for personer med demens, avlastning og dagsenter for hjemmeboende med demens (k-sak 82/21 Styrking av demensomsorgen i Bamble).

Individualisering av tjenester

Kommunens pleie- og omsorgstjenester skal være individuelt utformet, og målet er at brukerne våre skal mestre livet, og være mest mulig selvhjulpne og selvstendige. Hva den enkelte har av reelle behov og hva han/hun klarer selv, skal være utgangspunkt for tildeling av tjenester. Tjenestene vi skal gi skal medvirke til at tjenestemottaker opplever mestring og trygghet, og tjenestene skal utformes slik at brukerne kan påvirke og ha ansvar for egen hverdag. Involvering i eget liv gir livskvalitet, og det er viktig at brukerne får hjelp til å mobilisere egne ressurser. Hjelpen skal være hjelp til selvhjelp. Tjenestene skal sammen med teknologi, hjelpemidler og tilrettelegging, bedre eller opprettholde brukernes helsetilstand og funksjonsnivå.

Helsefremmende, forebyggende, habiliterende og rehabiliterende arbeid.

I henhold til «Opptrappingsplan for habilitering og rehabilitering», skal kommunen tilby tjenester som bidrar til størst mulig egenmestring for den enkelte bruker. Som nevnt over, er det viktig å styrke helsefremmende og forebyggende arbeid som folkehelsearbeid, frisklivstiltak, og tilrettelegge for ulike former for dag-, trenings- og aktiviseringstilbud for å utsette og redusere behovet for offentlige tjenester.

Utenforskap.

Bamble kommunes folkehelseprofil viser at kommunen har utfordringer på flere områder. Andelen barn som bor i husholdninger med lav inntekt og som bor trangt er høyere enn i landet for øvrig, og man vet at dette er faktorer som har betydning for barns mulighet for deltagelse

i aktiviteter og sosiale sammenhenger. Bamble ligger også lavere enn landsgjennomsnittet når det gjelder innbyggere som har gjennomført videregående eller høyere utdanning, og i tillegg har vi høyere andel unge uføre. Forskning viser at barnefattigdom kan være en medvirkende negativ årsak til mulighet for læring, og dermed mulighet for videre utdanning og arbeid. Det vil derfor være viktig å ta tak i disse problemstillingene og prioritere unge (og flyktninger) i denne kategorien for å få færre på ytelse og flere i arbeid.

Det er viktig å jobbe for mer inkludering, og å bidra til at den enkelte selv tar ansvar for å mestre dagliglivet. Også voksne og eldre kan oppleve utenforskap av årsaker som manglende språkkunnskaper, manglende digital kompetanse og manglende mulighet for å delta i arbeidslivet. Mange kan ha lite nettverk som fører til ensomhet og sosial isolasjon. Manglende deltagelse og utenforskap kan videre føre til både psykiske og fysiske plager, som igjen kan føre til behov for økt hjelp fra offentlige tjenester. Det blir derfor viktig å sette inn tiltak for de underliggende årsakene til utenforskap, og på den måten sikre at flest mulig får mulighet til å delta i utdanning, arbeid og i samfunnslivet for øvrig.

Kompetanse og rekruttering.

Det settes stadig større krav til kommunale helse- og velferdstjenester. Kommunene får overført oppgaver fra spesialisthelsetjenesten, og kommunene utfører stadig mer avansert medisinsk behandling. Dette setter store krav til tjenestenes kompetanse, faglighet og evne til å gi forsvarlige tjenester. Nye brukere og oppgaver krever ny kunnskap, og til dels spesialisert kunnskap. Sykdomsbildet endres og blir mer komplekst. Flere har flere sykdommer og diagnoser. Selv om befolkningen lever lenger og er friskere lenger, gir dette utsettelse av behov for pleie- og omsorgstjenester, men ikke opphør av behov. Disse faktorene fordrer økt kompetanse, flerfaglighet, helhetlige-, nære-, og godt koordinerte tjenester på tvers i organisasjonen og mellom første-, andre- og tredjelinjen i helsevesenet.

Det er store utfordringer med å rekruttere kompetent personell, spesielt leger, sykepleiere og vernepleiere. Dette er tre yrkesgrupper som er helt nødvendige for å sikre forsvarlige tjenester, kvalitativt gode tjenester og pasientsikkerhet. Som arbeidsgiver må Bamble kommune legge til rette for kompetansehevende tiltak for ansatte, øke andelen heltidsstillinger og redusere andelen små brøkstillinger. Økt kompetanse og store stillinger gir god faglig kvalitet og kontinuitet i tjenesten, og faren for feil reduseres. På den annen side vil gode tjenester, store stillinger og godt arbeidsmiljø også være med på å styrke Bamble kommunes omdømme, og dermed bidra til bedre rekruttering av kompetent personell.

Digitalisering.

Bamble kommune har i flere år satset på implementering av teknologi for helse og sikkerhet. Det arbeides til enhver tid med vurderinger av ny teknologi som kan gi smartere leveranse av helse- og omsorgstjenester. Smarte, pålitelige og sikre tekniske løsninger vil kunne hjelpe innbyggerne til å ta ansvar for eget liv og helse i større grad og lenger inn i alderdommen, og flere vil kunne bo hjemme lenger og være mer selvhjulpne.

Digitalisering er imidlertid ikke bare teknologi for helse og sikkerhet. Både selvbetjeningsløsninger, smarthusteknologi, avstandsoppfølging, robotisering og kunstig intelligens (artificial intelligence - AI) er i rask utvikling, og setter nye krav til digital kompetanse hos innbyggerne og kommunens ansatte. Arbeidsprosesser vil bli endret, noe som også betinger opplæring av både befolkningen og kommunens ansatte.

Nettilgang og dekning er fortsatt en utfordring i Bamble kommune, og det må legges vekt på at hele kommunen har nødvendig infrastruktur for å kunne nytte digitalisering og ny teknologi. Det må også tas stilling til kostnader knyttet til opplæring, lisenser og annet, samt effektiviseringsgevinster som gjør at ressurser kan dreies mot andre tjenester.

Fremtidsrettede og sømløse tjenester.

Kravene til fremtidsrettede og sømløse tjenester øker, og betinger mer samarbeid på tvers av blant annet fagområder, kommunalområder, næringslivet og andre kommuner. Det blir viktig å utfordre oss på å se sammenheng i tjenestene, og sikre gode overganger for felles brukere. For å få til fremtidsrettede tjenester av god kvalitet må vi samarbeide og samskape med innbyggerne og brukerne om hvordan tilbudet skal utformes. Det blir viktig å videreutvikle samarbeidet mellom Velferd og Oppvekst om barn som har behov for tjenester fra begge områder, og vi må samarbeide med Samfunn om planlegging av gode boområder for å sikre et aldersvennlig samfunn. Videre må vi samarbeide med næringslivet for utvikling av nye tjenesteløsninger og for å få flere i arbeid. Gjennom interkommunalt samarbeid kan vi dele kunnskap, erfaringer og løsninger, og utnytte felles ressurser på best mulig måte.

Økt behov for tjenester knyttet til psykisk helse.

Psykisk helse er blant regjeringens viktigste satsningsområder. Som en følge av pandemien trengs det en særlig innsats for barn og unges psykiske helse. I Bamble ser vi en stor økning i antall henvendelser til psykisk helse- og avhengighetstjenester. Mye av økningen er knyttet til effekter av pandemiltakene. For å bidra til god livskvalitet ser vi det som viktig at tjenestene har et nettverksfokus, er tilgjengelige og at hjelpen kommer tidlig i forløpet. Flere med alvorlige psykiske lidelser har også utfordringer knyttet til rus. Personer med disse sammensatte utfordringer kan ha stort behov for tjenester fra spesialist- og kommunehelsetjeneste. Det er en utfordring å få til sammenhengende tjenester som imøtekommer hjelpebehovet på en god måte.

Helseberedskap.

Arbeidet knyttet til koronapandemien har vært krevende, og vist at det er et behov for å være i forkant når katastrofen inntreffer. Krigen i Ukraina har ført til en ustabil situasjon i hele Europa, og råvaremangel som følge av dette påvirker også helseberedskapen innenfor Velferdområdet. Slike utviklingstrekk tydeliggjør viktigheten av å gjennomgå rutiner og planer knyttet til beredskap og kontinuitetsplanlegging, både lokalt, regionalt og nasjonalt. Det er fortsatt stor usikkerhet knyttet til hvordan dette skal gjøres fremover.

Fastlegetjenesten.

Norge har en nasjonal fastlegekrise, og rekruttering av leger til kommunehelsetjenesten er svært utfordrende. Årsakene til dette er sammensatt. De viktigste årsakene er oppgaveoverføring fra spesialisthelsetjenesten, økende alder og kompleksitet i befolkningens sykdomsbilde og en generell økning i forbruk av helsetjenesten i befolkningen for øvrig. Det er kommunens ansvar å rekruttere fastleger og påse at kommunens innbyggere har tilgang til, og en reell mulighet til å bytte fastlege. Bamble kommune har behov for flere fastleger for å sikre gode allmennlegetjenester samtidig som fastlegene sikres en forsvarlig arbeidssituasjon.

Måltabell

Satsingsområde	Hovedmål	Delmål	Strategi for å nå delmål
Inkluderende Bamble	I Bamble har vi selvstendige innbyggere som opplever å mestre egne liv og tilhøre et fellesskap	Bamble er et aldersvennlig samfunn, der man bor hjemme så lenge som mulig	Følge opp plan for "Leve hele livet" Gi innbyggerne meningsfulle aktivitetstilbud Legge til rette for at innbyggerne kan bli mer selvstendige Økt bruk av velferdsteknologi
Inkluderende Bamble	I Bamble opplever innbyggerne å ha god livskvalitet gjennom hele livet	I Bamble har vi et psykisk helsetilbud gjennom hele livet	Arbeide aktivt for å motvirke ensomhet Rask psykisk helsehjelp Sikre psykiske helsetjenester til familier, barn og unge Utjevne sosiale forskjeller
		I Bamble har vi fremtidsrettede tjenester som er dimensjonert og tilpasset kommunens demografi og rammebetingelser	Levere mer sømløse tjenester til innbyggerne Tilgjengelige og kunnskapsbaserte velferdstjenester
		I Bamble har vi tjenester som fokuserer på forebygging, helsefremming, habilitering og rehabilitering	Frisklivstiltak og selvhjelpsgrupper Måltrettet og systematisk arbeid med habilitering og rehabilitering
Inkluderende Bamble	Innbyggerne i Bamble deltar i samfunnet gjennom arbeid, utdanning og aktivitet	I Bamble arbeider vi kunnskapsrettet for å inkludere flest mulig i arbeidsliv eller utdanning	Følge opp utsatte grupper i Bamblesamfunnet
Klima- og miljøvennlige Bamble	Bamble kommune reduserer sine klimagassutslipp i tråd med nasjonalt fastsatte mål	I Bamble har vi redusert utslipp fra kommunens bilpark	Planlegge for overgangen fra fossilt drivstoff til nullutslippskjøretøy for hjemmetjenesten

Strategi for å nå delmål

Delmål: Bamble er et aldersvennlig samfunn, der man bor hjemme så lenge som mulig

Økt bruk av velferdsteknologi

For å gi innbyggerne mulighet til å være mer selvstendig må vi i perioden fokusere på økt bruk av velferdsteknologi. Det er i tillegg viktig å gjøre om arbeidsmåtene for å sikre at man tar ut gevinstene som ulike velferdsteknologiske løsninger kan gi, både for innbyggere og for tjenestene i Velferd.

Gi innbyggerne meningsfulle aktivitetstilbud

Det å stå utenfor samfunnet på en eller annen måte kan skje i alle deler av livet. Velferd ønsker å arbeide aktivt for å motvirke dette i alle aldersgrupper, blant annet ved å tilby innbyggerne meningsfulle aktivitetstilbud. Dette kan være treningstilbud, arbeids- eller utdanningsrettede tilbud, eller tilbud om sosiale fellesskap.

Legge til rette for at innbyggerne kan bli mer selvstendige

Velferd ønsker i perioden både å ha fokus på tjenester rundt forebygging, som helsestasjon for voksne, friskliv- og friskvernstjenester, i tillegg til tjenester knytte til habilitering og rehabilitering.

Der helse- og omsorgstjenester allerede er innvilget, skal fokuset være på å opprettholde brukerens helsetilstand og på å mobilisere brukerens egne ressurser, i den grad dette er mulig.

Følge opp plan for "Leve hele livet"

Det ble i 2022 vedtatt en plan for hvordan Bamble skal følge opp regjeringens kvalitetsreform «Leve hele livet». Denne inneholder et forslag til hvilke tiltak som bør gjennomføres for å nå målet om et aldersvennlig samfunn. I neste fireårsperiode blir det viktig å følge opp denne planen.

Delmål: I Bamble har vi fremtidsrettede tjenester som er dimensjonert og tilpasset kommunens demografi og rammebetingelser

Tilgjengelige og kunnskapsbaserte velferdstjenester

Velferd vil i perioden sikre innbyggerne et tilstrekkelig tjenestetilbud med utgangspunkt i endringer i rammebetingelser. Et viktig ledd i dette arbeidet er å jobbe kunnskapsbasert i arbeidet med omstilling og tilpasningen av tjenester. Dette gjelder både fysisk planlegging, tilpasning av arbeidsmetodikk og tjenstedesign er vesentlig for å oppnå effektive og treffende tjenester på beste effektive omsorgsnivå.

Levere mer sømløse tjenester til innbyggerne

Mange opplever å benytte flere av Bambles tjenestetilbud samtidig, eller å gå fra et tilbud til et annet i løpet av livet ut i fra ulike behov. I neste fireårsperiode vil vi arbeide aktivt for å sikre at innbyggerne opplever at det er gode og sømløse overganger mellom tjenester, og vil sette i gang prosjekter og tiltak for å se sammenhengen både innad i enhet for Velferd og på tvers av kommunens enheter.

Delmål: I Bamble har vi et psykisk helsetilbud gjennom hele livet

Sikre psykiske helsetjenester til familier, barn og unge

I Bamble kommune har vi et godt psykisk helsetilbud til voksne, men ikke til barn, unge og barnefamilier. Det er satt i gang et arbeid for å få til et slikt tilbud, og Velferd vil i perioden prioritere å ferdigstille dette.

Arbeide aktivt for å motvirke ensomhet

For å sikre en god psykisk helse hos voksne og eldre, er det viktig at det finnes aktivitetstilbud for å motvirke ensomhet, samtidig som vi styrker samarbeidet med frivillige.

Rask psykisk helsehjelp

Bamble vil videreutvikle og utvide tilbudet om rask psykisk helsehjelp, i tråd med helsedirektoratets anbefalinger

Utjevne sosiale forskjeller

Som et viktig ledd i å utjevne sosiale forskjeller i Bamble samfunnet vil Velferd jobbe aktivt mot barnefattigdom ved å sikre deltagelse i aktiviteter, sosiale sammenhenger, utdanning og arbeid, og på den måten hindrer ensomhet

Delmål: I Bamble har vi tjenester som fokuserer på forebygging, helsefremming, habilitering og rehabilitering

Frisklivstiltak og selvhjelpsgrupper

En del av det forebyggende og helsefremmende arbeidet vil i perioden ha fokus på frisklivstiltak og selvhjelpsgrupper, som skal bidra til at man har god helse lengre og utsetter behovet for øvrige velferdstjenester.

Målrettet og systematisk arbeid med habilitering og rehabilitering

I perioden vil Velferd arbeide målrettet og systematisk med tjenester som skal bidra til at brukere kan trene opp og vedlikeholde ferdigheter og evne til mestring.

og utenforskap også blant barn og barnefamilier.

Delmål: I Bamble arbeider vi kunnskapsrettet for å inkludere flest mulig i arbeidsliv eller utdanning

Følge opp utsatte grupper i Bamble samfunnet

Som en del av arbeidet for å inkludere flest mulig skal vi i perioden sikre en tett oppfølging av utsatte grupper, med særlig fokus på unge og flyktninger. En del av dette arbeidet handler om å gjennomføre ulike samarbeidstiltak med andre instanser og fokusere på tiltak som har et helhetlig fokus, som individuell jobbstøtte (IPS), 0-24-samarbeidet, mm. For å kunne hjelpe flere ut i arbeidslivet er kommunen også avhengig av et tett og godt samarbeid med næringslivet. Dette vil også ha fokus fremover.

Delmål: I Bamble har vi redusert utslipp fra kommunens bilpark

Planlegge for overgangen fra fossilt drivstoff til nullutslippsskjøretøy for hjemmetjenesten

Kommunestyret vedtok i sak 95/21 at kommunen skal prioritere en overgang fra biler med fossilt drivstoff til nullutslippsskjøretøy. Velferd vil i perioden starte utskiftning av hjemmetjenestens bilpark. Arbeidet intensiveres når hjemmetjenesten er sammenslått på Rugtvedt.

Støtte og utvikling



Utfordringer og utviklingstrekk

Endrede rammebetingelser og omstilling, utvikling

Store endringer innen teknologi, endrede behov og forventninger og krav til mer sammenhengende tjenester er utfordrende. Det utfordrer oss til å tenke nytt- utenfra og inn med brukerne i sentrum, samtidig som det fordrer nye arbeidsmetoder og samarbeidsformer. Endrede og raskere skifte i rammebetingelser fører til behov for hyppigere evalueringer og smidige endringer av kortsiktig kurs og planer, samtidig som vi må ha en langsiktig stødig og felles kurs. Ved omlegging av arbeidsprosesser er det utfordrende å se alle konsekvenser og omfanget dette medfører. Det å prioritere tilstrekkelige ressurser for å kunne gjennomføre endringene kan derfor bli vanskelig men viktig.

Enheten for Støtte og utvikling opplever en økning i arbeidsmengden, noe som har medført kapasitetsutfordringer. Det er nødvendig å prioritere oppgaver og avklare forventninger i forhold til enhetens ressurser og kapasitet.

Kommunikasjon, servicetorg og politisk sekretariat

Kommunikasjonsarbeidet har økt merkbart de siste årene. I takt med at nyhetsbildet blir raskere, utvikling av digitale sosiale plattformer, og økende behov for "lettlest/kortfattet

informasjon" så har dette medført økte forventninger til kommunikasjonsarbeidet i Bamble kommune. De siste årene har dessuten støtte til ordfører og politisk sekretariat på kommunikasjons tjenester økt betydelig. Økt fokus på beredskapsarbeid har også ført til at økt behov for bistand og informasjon til publikum, og flere kommunikasjonsoppgaver. Dette innebærer at kommunens kommunikasjons tjeneste ikke er dimensjonert for å ivareta nødvendige utviklingsoppgaver i tillegg til ordinær driftsoppgaver, eller for å levere det tilbudet som ønskes fra politisk, og administrativ ledelse per nå.

Kommunens servicetorg har gjennom flere år fått økt arbeidsmengden og blitt tilført nye oppgaver. Flere virksomheter ønsker at servicetorget skal ta et økt ansvar for å bistå i kundebehandlingen deres innenfor oppslag og veiledning. Sentralisering og innføring av ny telefonløsning vil medføre at alle kommunale telefoner, faste og mobiler, kobles opp til sentralbordet på rådhuset.

Behovet for støtte til demokratiske prosesser er økende. Mange folkevalgte møter og større krav til valg gjennomføringen krever stabile tjenester fra kommunen. Innføringen av nye teknologiske løsninger for møte gjennomføring, møtedeltakerhåndtering og stemmegivning og dokumentasjon er høyt prioritert arbeid.

Sammenslåingen av servicetorget, politisk sekretariat og kommunikasjon vil medføre økt ansvar for avdelingsleder. For å kompensere for noe av dette har vi sett på nye teknologiske løsninger som elektronisk møteregistrering, oppgraderte datasystemer og forenkling av arbeidsprosesser. Innføringen av ny teknologi medfører økt behov for kompetanse og utviklingsarbeid. For å frigi tid til dette, ser vi på muligheten til å endre åpningstidene på servicetorget i 2023.

Sammenslåingen av politisk sekretariat med servicetorget og kommunikasjon vil kunne gi gode synergier og en mer robust organisasjon til å løse utfordringene beskrevet her.

Økt digitalisering- en digital transformasjon

Vi står i dag overfor et skifte med økt digitalisering og en digital transformasjon. Dette er en prosess der kommunen endrer hvordan den utfører sine oppgaver, tilbyr bedre tjenester, jobber mer effektivt eller skaper helt nye tjenester. Brukerfokus og brukeropplevelsen for innbyggere og ansatte er selve kjernen i endringen, og man baserer seg på utnyttelse av digital teknologi. Vi får endringer av arbeidsprosesser og ressursbruk, noe som gir utfordringer for ansatte, brukere og andre samarbeidsparter. Dette krever økt kompetanse og ekstra ressurser i en innkjøringsfase, men vil føre til effektivisering, sparte utgifter og frigjøring av tid og ressurser på sikt. Et nytt kvalitetssystem for internkontroll og nytt saksbehandlingssystem skal blant annet innføres for å bidra til forbedring og utvikling. Videre vil det bli viktig å dra nytte av tilgjengelig digital informasjon for å utarbeide analyser/prognoser for å finne årsakssammenhenger og identifisere forbedringspotensial. Samtidig må informasjonssikkerhet og personvern til en vær tid ivaretas i nye og gamle systemer.

Helse, miljø og sikkerhet – trygge og sikre arbeidsplasser

Organisasjonen må ha fokus på det systematiske helse, miljø og sikkerhetsarbeidet gjennom medvirkning, utforming,

gjennomføring og oppfølging. Denne innsatsen vil sikre ansattes helse og velferd, skape et trygt arbeidsmiljø, og være en forutsetning for god tjenesteutvikling. Gode og trygge arbeidsplasser er grunnleggende for å yte gode tjenester.

Arbeidsmiljøutvalget drøftet våren 2022 og innspill til prioriterte utfordringer og satsninger inn til kommunedirektørens strategidokument:

- Det er en økning i avvik som gjelder vold og trusler, dette gjør det viktig å jobbe forebyggende og setter inn aktuelle tiltak.
- Det må være fokus på godt psykososialt arbeidsmiljø, den enkelte skal kjenne sitt ansvars- og arbeidsområde, dette er spesielt aktuelt i omorganiseringer.
- Organisering av tjenester, oppgaveomfang etter endring av struktur. Organisasjonen må være i balanse, der støttetjenester må følge utviklingen i kommunens øvrige tjenester.
- Et godt arbeidsmiljø forutsetter ledere som er kompetente, har et oversiktlig arbeidsområde og har nødvendige ressurser. Forhold mellom leder og ansatt er vesentlig og det er viktig at ledere er tett på ansatte. Amu ser ressursutfordring i ledelse og støtteapparat.
- Gode arbeidstidsordninger som skaper trygghet og forutsigbarhet for alle parter

Rekruttering, kompetanse og omdømmebygging

Økt konkurranse om arbeidskraften krever systematisk arbeid med rekruttering og profilering av kommunen som en attraktiv arbeidsplass. Kommunen må arbeide strategisk både for å sikre rekruttering til ledige stillinger, men også ved kompetanseutvikling av egne ansatte og ledere. Vi skal ha fokus på livslang læring som investering, bygge endringskompetanse- og kapasitet samt bygge kompetanse hos ledere for å møte fremtidens utfordringer.

Riktig og god kompetanse sikrer kvalitet i tjenestene, effektiv ressursutnyttelse og godt omdømme.

Gode rutiner gjør ledere og HR bedre rustet til å ta imot nye medarbeidere og få dem raskere i gang. Virksomhet for HR er godt i gang med arbeidet «Flyt i rekrutteringsprosessen». Her arbeider ressurser sammen på tvers av administrasjonen. Vi må ha riktig kompetanse etter krav og føringer, og det blir viktig å identifisere kompetanse-gap, gjøre analyser og følge opp, slik at kommunen og kompetansesenteret Halen gård utvikler seg og leverer i takt med hva tjenestene etterspør. Videre arbeider vi for en heltidskultur hvor ansatte både ønsker og kan arbeide med så høy stillingsprosent som mulig. Prosjektet «Mitt Bamble» skal blant annet bidra til bedre innbyggjerservice og omdømme.

Felles kultur for kontinuerlig forbedring.

Vi må få til en felles forståelse og god kommunikasjon rundt hva som er målsetningene og retningen for det vi jobber med. En helhetstankegang og felles handlinger som går i samme retning. Det er utfordrende å få til felles verdier, holdninger og normer for hvordan vi omgås, samarbeider og samhandler, hvordan vi involverer hverandre på tvers og fordeler ansvar. Vi må få til en endringskultur og et klima med autonome medarbeidere som er selvledende, som tørr å prøve og feile, som er nysgjerrige, stiller kritiske spørsmål, deler kunnskap og samarbeider på tvers på en fleksibel måte.

Beredskap

Forskrift om kommunal beredskapsplikt pålegger kommunen å arbeide helhetlig og systematisk med samfunnssikkerhet og beredskap. Beredskapsfullmakten i Bamble kommune er delegert fra kommunestyre til kommunedirektør og ordfører.

Bevisstheten om beredskap er høyere enn noen gang, og gjennom flere år nå har Bamble

kommune erfart at dette arbeidet er ressurskrevende. Samfunnsikkerhetsarbeidet har fått økt fokus, økt bevissthet, og arbeidet er mer systematisk enn tidligere. To år med pandemi, trusselsituasjon i Ukraina, samt lokale hendelser har økt forståelsen for hvor viktig beredskapsarbeid faktisk er. Det foregår en evaluering av håndtering av pandemien og dette kan utløse nye tiltak som må finansieres.

Bamble kommune hadde våren 2022 tilsyn fra Statsforvalteren, der hensikten var å følge opp Bamble kommunes arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap med henblikk på aktuelle krav fastsatt i sivilbeskyttelsesloven og forskrift om kommunal beredskapsplikt. Hovedinntrykket fra Statsforvalteren var at Bamble kommune over svært lang tid har levert meget gode resultater. Overordnet administrativ og operativ beredskapsplan er oppdatert og har et innhold i tråd med forskriftskravene, og tilsynet avdekket ingen avvik. Likevel påpekte Statsforvalteren noen utfordringer Bamble kommune må jobbe videre med. Det gjenstår en omfattende jobb med innføringen av nytt planverk og tilhørende ROS-analyser på kommunalområde- og virksomhetsnivå. For ROS-analysene er det viktig at de er tilpasset nivået de utarbeides for og at tiltakene blir spesifikke og målbare for å sikre at de kan følges opp i etterkant.

Beredskapskoordinatorfunksjonen for Bamble kommune ivaretas av Grenland brann og redning, og i tillegg er funksjonen som beredskapskontakt for Bamble kommune knyttet til HMS-sjef. Det er viktig at administrativ organisering også har lokalt eierskap til beredskapsarbeidet, og i fremtiden vil dette arbeidet øke i omfang og kompleksitet, her med tanke på samfunnsutviklingen og trusselbildet. Bamble kommune må fremover fortsette prioritering av arbeid innenfor samfunnssikkerhet og beredskap, samt vurdere dimensjonering av enkelte funksjoner og ressurser tilknyttet beredskap. Nye risiko- og sårbarhetsanalyser og beredskapsplaner kan utløse behov for å investere i nytt materiell.

Måltabell

Satsingsområde	Hovedmål	Delmål	Strategi for å nå delmål
Kommunen som organisasjon	Bamble kommune er en attraktiv arbeidsplass med kompetente ledere og medarbeidere som utnytter sitt handlingsrom og viser fleksibilitet og endringsvilje.	Bamble kommune har en organisering som fremmer åpenhet, kommunikasjon, samhandling og fleksibilitet på tvers av fag- og tjenesteområder	Kontinuerlig fokus på effektivisering og samarbeid
		Bamble kommune har engasjerte medarbeidere og ledere som tar ansvar og utvikler tjenestene	Utvikle samarbeid og medvirkning i organisasjonen
			Bygge endringskompetanse hos ledere og medarbeidere
			Utvikle organisasjonen i tråd med forutsetninger
		Bamble kommune har et godt omdømme og er en attraktiv arbeidsgiver som rekrutterer og beholder medarbeidere med nødvendig kompetanse	Fokus på strategisk kompetanseutvikling
			Fremme Bamble kommune som organisasjon og arbeidsgiver
Kommunen som organisasjon	Bamble kommune møter innbyggernes forventninger og tjenestebehov på en samskapende og utviklingsorientert måte.		Standardisere rekrutteringsprosesser
			Utvikle heltidskultur
		Bamble kommune jobber aktivt for å redusere risiko for at beredskapssituasjoner inntreffer og sørge for at situasjoner som likevel oppstår, håndteres på best mulig måte	Sikre innbyggernes sikkerhet og trygghet ved beredskapssituasjoner
		I Bamble har vi et godt arbeidsmiljø med myndiggjorte medarbeidere, og ledere som følger opp sine ansatte	Fokus på et systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid
			Utvikle Bambles kvalitets- og internkontrollarbeid
		Bamble kommune har etablerte samarbeidsarenaer med brukere, innbyggere, frivillige, næreingsliv og andre offentlige instanser	Fokus på interkommunalt og regionalt samarbeid
Kommunen som organisasjon	I Bamble kommune arbeider ansatte mot felles mål og oppfattes som ett lag som bygger kultur for kontinuerlig forbedring.		Gjennomfører arbeidet med "Mitt Bamble"
		I Bamble setter vi brukerne i sentrum og imøtekommer innbyggernes reelle behov gjennom helhetlige tjenester med god kvalitet	Fokus på brukerne i utvikling av organisasjonen
		I Bamble tar vi i bruk ny teknologi og digitale løsninger for effektive arbeidsprosesser og god samhandling	Fokus på digitalisering
			Sikre personvern i kommunens fagsystemer
Kommunen som organisasjon			Utvikle kommunikasjonskanaler internt og eksternt
		Bamble kommune har forankret sitt felles verdigrunnlag i alle deler av organisasjonen	Fokus på arbeid med verdier, holdninger og normer
Kommunen som organisasjon		Bamble kommune har helhetlig styring og felles forståelse av utfordringer, muligheter og	Utvikle styringsprosesser og -dokumenter

Satsingsområde Hovedmål

		Delmål	Strategi for å nå delmål
		behovet for utvikling på tvers i organisasjonen	Videreutvikle prosjekt- og planprosesser
		Bamble kommune har medarbeidere og ledere som utfordrer etablerte sannheter og tankesett, og som har rom for eksperimentering og læring	Fortsatt fokus på kontinuerlig forbedring, omstilling og utvikling Gjennomføre endringsprosesser der involvering, utvikling og læring vektlegges
Klima- og miljøvennlige Bamble	Bamble kommune reduserer sine klimagassutslipp i tråd med nasjonalt fastsatte mål	I Bamble tar vi ansvar for å synliggjøre klima- og miljømessige konsekvenser av beslutninger som fattes	Etablere rutiner for å sikre at klima- og miljøkonsekvenser tas høyde for i behandling av folkevalgte vedtak og kommunale planer

Prioriteringer for å nå mål

Delmål: Bamble kommune har et godt omdømme og er en attraktiv arbeidsgiver som rekrutterer og beholder medarbeidere med nødvendig kompetanse

Fokus på strategisk kompetanseutvikling

Bamble kommune skal analysere kommunens fremtidige kompetansebehov (Strategisk kompetanseutvikling) slik at vi kan bygge attraktivitet og kompetanse til å rekruttere rett kompetanse til rett tid. Det skal foreligge operative planer for kompetansetiltak, overordnet og lokalt i alle enheter.

Standardisere rekrutteringsprosesser

Bamble kommune skal i prosjektet «Flyt i rekruttering» sikre at ledere gjennomfører rekrutteringsprosesser, onboarding og utvikling av ansatte på tilsvarende måte i hele kommunen.

Utvikle heltidskultur

Bamble kommune informerer og bevisstgjør ansatte om Etske retningslinjer og arbeide for en heltidskultur hvor ansatte både ønsker og kan arbeide med så høy stillingsprosent som mulig.

Fremme Bamble kommune som organisasjon og arbeidsgiver

Bamble kommune profilerer og markedsfører kommunen som organisasjon og arbeidsgiver

gjennom digitale flater og deltakelse på relevante arenaer.

Delmål: Bamble kommune har engasjerte medarbeidere og ledere som tar ansvar og utvikler tjenestene

Utvikle organisasjonen i tråd med forutsetninger

Bamble kommune setter av tilstrekkelig med ressurser til å gjennomføre prosjekter, utviklingsprosesser, omlegging av arbeidsprosesser og implementering av nye IT-systemer i tråd med forutsetningene.

Bygge endringskompetanse hos ledere og medarbeidere

Bamble kommune prioriterer å bygge opp endringskompetanse hos ledere og medarbeidere gjennom lederopplæring og medvirkning i tjenesteutvikling.

Delmål: I Bamble har vi et godt arbeidsmiljø med myndiggjorte medarbeidere, og ledere som følger opp sine ansatte

Fokus på et systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid

Bamble kommune skal fortsatt styrke sykefraværsoppfølgingen gjennom «Tett på» og opprettholde dagens tilretteleggingspraksis for å hindre at ansatte faller ut av arbeidslivet, og ha fokus på et systematisk helse- miljø og sikkerhetsarbeid.

Utvikle Bambles kvalitets- og internkontrollarbeid

Bamble kommune tar i bruk nytt kvalitetssystem for internkontroll, Compilo, for å sikre at lov og avtaleverk overholdes innenfor alle av kommunens ansvarsområder, -kontinuerlig forbedring og utvikling av fagområdene, miljø og arbeidsprosess, og jobbe for en kultur hvor det er lov å stille kritiske spørsmål, det er rom for å prøve og feile, der samarbeid og involvering verdsettes og hvor deling av kunnskap er normalen.

Delmål: Bamble kommune jobber aktivt for å redusere risiko for at beredskapssituasjoner inntreffer og sørge for at situasjoner som likevel oppstår, håndteres på best mulig måte

Sikre innbyggernes sikkerhet og trygghet ved beredskapssituasjoner

Bamble kommune har en beredskapssituasjon når det oppstår en hendelse som truer eller kan true kommunens kjernevirksomhet, kritiske samfunnsfunksjoner og/eller omdømme. En beredskapssituasjon kan være en større ulykke eller katastrofe som går ut over det omfang kommunen normalt er i stand til å håndtere. Bamble kommune må da mobilisere hele eller deler av sin beredskapsorganisasjon.

Som lokalt forvaltningsnivå med ansvar for innbyggernes sikkerhet og trygghet, må Bamble kommune være forberedt på å håndtere ulike beredskapssituasjoner. Ansvarer gjelder ikke bare overfor innbyggerne, men inkluderer også de som midlertidig befinner seg innenfor kommunegrensene. Kommunene skal også arbeide for å opprettholde viktige samfunnsfunksjoner ved beredskapssituasjoner.

Nye risiko- og sårbarhetsanalyser og beredskapsplaner kan utløse behov for endringer i planverk/organisasjon – kontinuerlig forbedring.

Delmål: Bamble kommune har en organisering som fremmer åpenhet, kommunikasjon, samhandling og fleksibilitet på tvers av fag- og tjenesteområder

Kontinuerlig fokus på effektivisering og samarbeid

Bamble kommune har kontinuerlig fokus på å utvikle hensiktsmessig oppgavefordeling, effektiv arbeidsprosesser og relevante samarbeidsarenaer med interne og eksterne samarbeidspartnere og brukerne.

Utvikle samarbeid og medvirkning i organisasjonen

Bamble kommune har arenaer for samarbeid og medvirkning mellom medarbeider, tillitsvalgte, ledere og folkevalgte.

Delmål: I Bamble setter vi brukerne i sentrum og imøtekommer innbyggernes reelle behov gjennom helhetlige tjenester med god kvalitet

Fokus på brukerne i utvikling av organisasjonen

Bamble kommune bruker metodikken «Tjenestedesign», legger vekt på å forstå menneskers faktiske behov, og bruker dette som utgangspunkt for å skape helt nye tjenester og forbedre eksisterende tjenester.

Bamble kommune bruker KS «Veikart for tjenesteinnovasjon» for å skape bedre tjenester for innbyggerne og bedre prosessen for gjennomføringen i utviklingsprosjekter.

Delmål: I Bamble tar vi i bruk ny teknologi og digitale løsninger for effektive arbeidsprosesser og god samhandling

Utvikle kommunikasjonskanaler internt og eksternt

Bamble kommune tar i bruk digitale tjenester som forenkler kommunikasjon og samhandling internt, og med innbygger, næringsliv, private og lag/foreninger.

Fokus på digitalisering

Bamble kommune bruker KS «FIKS- plattform», digitale fellesløsninger for kommuner, etter hvert som nye tjenester utvikles, deltar på brukermøter og gir innspill til forbedringer.

Sikre personvern i kommunens fagsystemer

Bamble kommune utarbeider standard krav til løsninger både i forhold til innebygd personvern og arkivering ved bruk av skytjenester på fagsystemer.

Delmål: Bamble kommune har etablerte samarbeidsarenaer med brukere, innbyggere, frivillige, næreingsliv og andre offentlige instanser

Fokus på interkommunalt og regionalt samarbeid

Bamble kommune deltar i etablerte interkommunale og regionale samarbeid, og bidrar til å utvikling av samarbeid som bidrar til effektive og gode tjenester for Bambles innbyggere.

Gjennomfører arbeidet med "Mitt Bamble"

Bamble kommune gjennomfører prosjekt «Mitt Bamble», som består av ulike delprosjekter som utforsker og tar i bruk ny teknologi (digitale fellesløsninger), nye arbeidsmetoder og samarbeidsformer, for å gi innbyggerne et bedre tjenestetilbud.

Delmål: Bamble kommune har forankret sitt felles verdigrunnlag i alle deler av organisasjonen

Fokus på arbeid med verdier, holdninger og normer

Bamble kommune jobber for å skape en felles plattform med verdier, holdninger og normer for hvordan vi omgås, samarbeider og samhandler, hvordan vi involverer hverandre på tvers og fordeler ansvar.

Delmål: Bamble kommune har medarbeidere og ledere som utfordrer etablerte sannheter og tankesett, og som har rom for eksperimentering og læring

Fortsatt fokus på kontinuerlig forbedring, omstilling og utvikling

Bamble kommune utarbeider et felles rammeverk og definisjoner for kontinuerlig forbedring, omstilling og utvikling.

Gjennomføre endringsprosesser der involvering, utvikling og læring vektlegges **Utvikle styringsprosesser og -dokumenter**

Bamble kommune skal jobbe for felles styringsprosesser og styringsdokumenter slik at kunnskapsgrunnlag, utfordringer, mål og rapportering fremstår forutsigelige, samordnet og helhetlig.

Delmål: Bamble kommune har helhetlig styring og felles forståelse av utfordringer, muligheter og behovet for utvikling på tvers i organisasjonen

Videreutvikle prosjekt- og planprosesser

Bamble kommune skal utarbeide felles maler og prosesser i plan og prosjektarbeid slik at både prosesser og innhold fremstår forutsigelige og gjenkjennelig for deltakere og brukere.

Delmål: I Bamble tar vi ansvar for å synliggjøre klima- og miljømessige konsekvenser av beslutninger som fattes

Etablere rutiner for å sikre at klima- og miljøkonsekvenser tas høyde for i behandling av folkevalgte vedtak og i kommunale planer

Det vil i perioden stilles tydeligere krav til at man skal redegjøre for mulige klima- og miljøkonsekvenser et politisk vedtak, eller en temaplan kan ha. Det vil etableres rutiner for hvordan dette skal sikres i saksfremlegg til folkevalgt behandling, samt i utarbeidelse av kommunale planer.